

NEPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor** - Felelős szerkesztő: **Leitner Zoltán**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Beltöldön: Hírközlőeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lel. Külföldön: 120-80, 45, 25 cl,
180, 95, 50 dindr. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

Anglia megóvjja Palesztinát!

Angliát az utóbbi időben néhány csapás érte. Már ami világhatalmi pozícióját és nagyhatalmi presztizsét illeti. Az első nagy csapás az abesszin háború elvesztése amely inkább ártott neki, mint az abesszineknek. Anglia a Népszövetség révén nyíltan a megtámadott Abesszinia mellé állott, ő szorgalmazta a szankciókat is és végül: most már barátokozni kezd Olaszországgal, mert rájött arra, hogy a Tana-tó környékének birtoklása olyan eminens világhatalmi fontossággal bír az egyiptomi gyapotmezőket illetően, hogy még egy kis retirálást is megér neki. A második „pofon”, ami a brit világhatalmi pozíciót érte, az a palesztinai arab nyugtalanság. Ez már nem olyan nagyszabású presztizsvesztés számukra, mert hiszen alig néhány hónapja, hogy Franciaország Syriában is hasonló jelenségekkel kellett megküzdjön. Az araboknak nem elég, hogy néhány független országot alapítottak a világháború következményeként, mert most már nagyhatalmi tébolyt kaptak és a független Irak és Libanon, meg más kisebb állam mellett a teljesen független Egyiptomot is szeretnék már kikiáltani és most legujabban Palesztina 700.000 arabját is „felszabadítottak” szeretnék látni. Lázálmokat kerget az arab ság és most Palesztinában szeretett volna nagyot ütni — Anglián.

A zavargások első periodusában a világsajtó is úgy kommentálta az eseményeket, hogy az egyedül és kizárólag csakis a zsidóság ellen irányul. Csak a zsidók ellen! Mert az arabok nem bírják ki, hogy ott egy „Zsidó Otthon” épüljön fel a Balfour deklaráció szellemében. Most már azonban „tulhaladott álláspont” ez a zsidóellenes beállítottság. Vagyis legyünk szabatosak és mondjuk meg, hogy nem kizárólag a zsidó bevándorlás a támadások célpontja és áll az arab nyugtalanságok és szabotázsok pergőtízében. Ma már Angliáról van szó. A brit birodalom tekintélyen esett már csorba, amikor franktirórok és gerilla harcok arab komitácsi bandái az angol katonaságot támadják és az angol mandatárius hatalom képviselőit. Most már nem zsidó-arab ellentétéről van szó, amelyeknél az angolok mint bírók szerepeljenek. Akik felülállnak és bizonyos magaslatookról nézik azt a viadalt, amely ártatlan zsidók és bünsz felzigatott arabok vérért követeli. Ma már nem arról van szó, hanem az angol impériumot kezdték ki és az ő házaik, az ő katonaságuk, az ő államhatalmi berendezkedésük áll az arab támadások céljontjában.

Legyünk nyugodtak: Anglia nem hagyja magát! Anglia nem hagyja és nem fogja hagyni széjjelcibálni nagyhatalmi állását, még tiszserannyi arab komitácival szemben sem. Angliának kell Palesztina. Nem a zsidó Palesztina kell, hanem az a földterület,

amely ma biztos bázist jelent az angol flottának, amely a moszuli petroleumforrások végpontja, amely a labilis Egyiptom helyett őrzője az indiai utnak, amely nélkül nincs brit világbirodalom. Természetesen kétszeresen jó nekik, ha ezen a földterületen zsidók többségben: zsidók, akik nem kergetnek arab nagyhatalmi álmokat, akik céltudatosak, tökéresek, európai kulturában nevelkedettek, akik nem kergetnek imperialista delibábokat, hanem csak egy kis területet ezen a széles és nagy földtekén, ahol egyszer már nyugodtan derűs szemmel körülnézhetnek, ahol nincs orosz kancsuka és nincs német üldözés, ahol szabadon és bátran kifejleszthetik

népi karakterüket és államalkotó készségüket. A zsidók szerények, ők nem akarnak sem együtt fuvalozni a nagy brit orchesterben a többiekkel, de nem akarnak diszonáns hangokat sem, mint az arabok fülsiketítő kakofóniája Palesztinában.

A zsidók építeni akarnak, Angliának pedig szüksége van erre a területre. Nem azért támogatják — ha kell fegyverrel is — a Palesztina-építést, mert a zsidóknak jó ez, hanem mert nekik kell. És ez az önzés irányítja az angol politikát Palesztinában, ez védi meg napról-napra jobban az angol presztizst, amelyet megtépzhatott az olasz-abesszin háború, de azért még bátran uralja a világ tengereit és gyarmatait. A zsidók ne féljenek, mert Anglia nem hagyja magát. Anglia megóvjja Palesztinát, közvetlenül az ő és közvetve a zsidóság javára!

Százezer főnyi tömeg tüntetett Bucurestiben a demokrácia mellett

„Le az antiszemizmussal” feliratu táblák a főváros uccáin

Vasárnap a nemzeti parasztpárt vezetősége nagy demonstrációt rendezett Bucurestiben. Hatalmas és világreklációban is impozáns, 100.000 főnyi tömeg adott kifejezést demokratikus érzelmeinek. A tömegben sok helyen vittek nagy táblákat, amelyek a demokráciát éltető és a fassizmust elítélő feliratok voltak. Így többek között „Le az antiszemizmussal!” feliratu táblát, valamint „Eljen a demokrácia!” „Le a fassizmussal” „Le a cuzista hitlerizmussal!” stb.

Dr. Lupu, Rujinsky tábornokkal haladt az élen. Elől mentek a fővárosi tömegek,

intellektuellek és munkások együtt békés megértésben. Ilfov megye 25.000 parasztját Virgil Madgearu vezette. Három órán át tartott ez a demonstráció. Legszebb volt Muscel megye felvonulása, Michalache vezetésével. Maniut, Luput, Michalachet órákon át éltették. Vlasca megye 15.000 parasztja azt dokumentálta, hogy a vaidista D. R. Joanitescunak nem sikerült megbontani megyéjének demokratikus tömegeit.

A tüntetés mély benyomást tett a főváros közönségére és a politikai élet vezetőire is.

Debreczen lett a magyar antiszemizmus központja

Debreczen. A magyar nyilaskeresztes agitáció és tevékenység már teljesen a német Hackenkreuz nyomába lépett. A napokban hagyta el a debreceni központ kiadásában a 16-ik röpcédula a sajtót, amely a „Stürmer” nyomán pornográf képkel a zsidók „erkölcstelenségeit” írja fantasztikus színekkel le. A röplap olyan gyalázatos nyelvezettel van megírva, hogy még idézni sem merészkedünk belőle. A röplapot egyébként a felelős kiadó és nyomda is ellenjegyezte.

A röpirattal egyidőben az „Uj Magyar-ság”-ban cikk jelent meg, amely pontos statisztikát közöl a debreceni nyilaskeresztes központ tevékenységéről. E szerint a hajdu-fővárosban a pártnak 17 helyisége

van, fő-, al-, jogi, politikai, gazdasági, propaganda stb. osztályokkal. Rövid pár hónap alatt állítólag ezeröttszáz levél érkezett a központhoz és tízenhatféle zsidóellenes röpirat, összesen 170.000 példányban láttott napvilágot.

A debreceni intenzív propaganda természetesen egész Hajdumegyében érezteti hatását. A mesterségesen szított izgatások felzaklatják az egyébként békés természetű alföldi parasztságot, amely jószándékai ellenére is, nem tudja kivonni magát a nyilaskeresztes eszmetérjesztés hatása alól.

A hajdumegyei zsidóság hír szerint most már erőteljes akcióba lépett, hogy végre rábírja a hatóságokat a féktelen izgatásokkal szembeni intézkedésekre.

És szárnyra kap a legenda...

Oradea marad a wizensitzi rabbidinaszia székhelye

Szerte a világ minden részéből részvétláviratok tömege érkezik a wizensitzi rabbi-családhoz -- Maniu Gyula, volt miniszterelnök feltűnést keltő részvétsorai -- Reb Chaim Meir Hageré, az eddigi wilchovitzzi rabbit, avatták fel a wizensitzi udvar fejévé -- Reb Szrulcse Hager zcl. útja Wizensitziól-Oradeaig

...Hajnali hat óra volt már, mikor az utolsó rögök ráhullottak Reb Szrulcse Izrael Hager koporsójára és hiveinek ezrei hazatértek a temetőből, ahol örök nyugvóra tért a szent férfiú... A lélek földi hüvelyé ott maradt künn a frissen hantolt sir alatt, de szelleme együtt tért vissza a hivek ezreivel az életbe. Hager Izrael sugárzó szelleme átlépte nemcsak a temető és halál, de az élet korlátait is... Legendák kaptak szárnyra, csodák születtek életében és halálával a legendák és a hit földöntúli csodái még fényesebb lángot vetettek. A wizensitzi még mindig ott él hivei százezreinek szeretetében, jósága, simogató keze még mindig féltő gonddal vigyáz hivei sokaságára...

Még a süvöt ülik a caddik gyermekei, midőn utra kell már a legenda... Az életben is övezte és halála után most még kiszélesül... A nagy rebbe minden földi ténykedését, az élők sorából való távozását a szenteknek kijáró misztikum övezi, amely hatalmába keríti a kondolálókat és mindazokat egyaránt, akik szeretetteljes melegséggel veszik körül a wizensitzi udvart... Nem is csoda! Amit a wizensitzi tett, azt egyetlen nagy elődje sem érthette el.

Reb Szrulcse Hager tekintélye olyan széles tömegek között emelkedett magasra és olyan terránumon vert gyökeret, amely eddig a chasszid gondolat és áldáshozó tevékenysége számára megközelíthetetlen volt. Míg elődei csupán Galiciában, Bukovinában és Maramuresben tudtak jelentékeny tömegeket maguk köré gyűjteni, addig Hager Izrael zcl. a zsidóság minden rétegében és a csehszlovákiai, ardeali, magyarországi nagytömegeken kívül a világ minden táján hiveket szerzett magának. Ez magyarázza meg azt is, hogy a legnagyobb zsidó askenáz — sőt mondhatjuk — túlzott mértékben felvilágosult centrumban, Oradeán lendült a legmagassabbra eszményi uralma, mert sugárzó szellemének büvköréből nem tudott szabadulni senki sem. A nagy chasszid rebbe nemcsak a chasszid világ rebbeje volt, hanem az egyetemes zsidósága is... Wizensitz, Koszov és Maramures helyett, így lett Oradea a központ, ahol a „wizensitzi ritust” generációk szívják magukba és viszik széjjel szerte a világba. Oradeára jöttek a világ chasszidjai, hogy ki-ki megtalálja a nagy rebbe mellett azt, amire szüksége volt. Vigaszt a fájdalomra, hitet a hitetlenségre, bizakodást a megtört lélekre, pénzt az anyagi bajokra...

AZ ÓRA MEGÁLLOTT

A wizensitzi rebbe családja a bekövetkezett Sevouth miatt csak rövid három napig ült süvöt. Az elhunyt kedvenc szobájában ülnek fiai, ahol egy hatalmas ingó óra némasága vonja magára a figyelmet... 9.08 órakor szünt meg az óra ingája lebegni, pontosan akkor, mikor a szent férfiúnak keblében utolsót dobant a szív, amely annyi jóságot sugárzott ki egy emberöltőn át. Az óra együtt gyászol a többi gyászolókkal...

Az a mélységes szeretet, amely Reb Szrulcse Hagert életében körülvette, most halálával még hatványozottabb mértékben fejeződik ki. Kondoláló tömege érkezik állandóan közről és messziföldről is. Zsidók és nemzsidók egyaránt. Aki nem tud maga jönni, az legalább meleg sorokban küldi el részvétét az itt maradt családnak.

MANIU GYULA VOLT MINISZTERELNÖK KONDOLÁLO SORAI

A sok-sok bel- és külföldi rabbi, államférfiu, közéleti tényező és chasszid hiveinek feltűnő részvétlírata között külön figyelmet érdemel az a kondoláló levél, amelyet az ország volt miniszterelnöke, Maniu Gyula intézett a gyászoló családhoz, a nagy és szentéletű rebbe elhunytá alkalmával. Maniu Gyula a következőket írta, rögtön a halál hírének vétele után Hager Izrael családjához: I. Hager, a nagy rabbi és tudós elhalálzásának szomorú alkalmából fogadják őszinte és mély részvéteket! Ő valóban megérdemelte hiveinek odaadását és a jó románok magas megbecsülését. Megkülönböztetett tisztelettel Iuliu Maniu. Badaciu, 1936. V. 27. (A román szöveg szószerint így hangzik: Vă rog să primiți din pretrista ocașie a decedării Mareșului Rațu, savant I. Hager adânc simțite condolanți! El a bine meritat devotamentul credincioșilor săi și a românilor de bine! Cu distincția stîmă Iuliu Maniu.)

BOILA ROMULUS EGYETEMI TANÁR TÁVIRATA

Ugyancsak nagy feltűnést keltett az a meleghangú távirat, amelyet az országosan ismert Boila Romulus egyetemi tanár intézett a gyászoló családhoz. A távirat szószerint így hangzik: Atérezve a gyászoló család, valamint az egyetemes zsidóság súlyos veszteségét, mely nagy rabbijának elhunytával érte, fogadják kérem őszinte sajnálkozásom kifejezését. Romul Boila egyetemi tanár Cluj. (Román szöveg: Apreciind pe deplin pierderea ce indurați Dvs. și evreimea prin dispariția mareșului rabbin, vă rog primiți expresiunea regretelor mele. Romul Boila.)

AZ UTOLSÓ KEZSZORÍTÁS

A wizensitzi udvar chasszid hivei már vasárnap hajnalban, midőn visszatértek a szent rabbi sirja mellől, egyhangulag Chaim Meir wilchovitzzi rabbit, az elhunyt rebbe második fiát avatták a wizensitzi ház fejévé. Reb Szrulcse Hager bár sohasem tett különbséget fiai határtalan szeretetében, mégis egész életében különösen ragaszkodott ahhoz, hogy fia Chaim Meir állandóan közelében legyen.

Életének utolsó napján pedig, pénteken este, midőn a nagy beteg ajkai még elrebesgették az utolsó fohászokat és már-már érezte, hogy lelke elhagyni készül testét, egy órával a bekövetkezett halála előtt még szeretetteljes, fájdalmas mosolyával utóljára simogatta meg hozzátartozóit, Chaim Meir, wilchovitzzi rabbi fia felé nyújtotta —

bensőséges melegséggel — kezét és azt hosszan megszorította, mintegy megpecsételve ezzel, hogy a wizensitzi ház irányítását az ő kezébe teszi le. A körülötte állók szemében könny jelent meg és a wizensitzi chasszidok e pillanatban már elhatározták, hogy Chaim Meirt avatják az elhunyt örökébe.

A hivek máris rajongással veszik körül az új wizensitzi és teljes bizalommal fordulnak hozzá tanácsokért. Tény az, hogy a wilchovitzzi rabbi egyénisége, tudása, közvetlensége és vallásossága máris kivívták nemcsak a szűk környezetének osztatlan bizalmát, de Oradea vallásos zsidósága is szeretettel fordul hozzá avatott tanácsaiért. Mindenki apja méltó utódát látja az új Wizensitziben.

SZRULCSE HAGER MENEKULÉSE WIZSNITZBŐL

A nagy rabbi elhunytával újra felelevenednek azok a történelmi pillanatok, amelyek a wizensitzi rabbi Oradeára való menekülését indokoltá tették. A világháború elején, már 1914. telén az oroszok igen erős offenzívába kezdtek a bukovinai frontokon. Novemberben bombáznai kezdték az osztrák hadállások vonalában eső Kutlig határszéli falut. Az ágyudörgések félelmes hangjai eljutottak Wizensitzig és kétségbeejtették az ottlakó békés zsidóságot. Egy hétfői napon a hivek ijedten kérték a főrabbit, hogy igérje meg, hogy eltávozik Wizensitzből, nehogy itt érje őt az oroszok támadása.

— Mielőtt valamit is igérnék, először meggondolom, hogy van-e értelme az ijedelemnek — válaszolta a wizensitzi — és ha úgy látom, hogy valóban meg kell igérem, akkor sem igérek semmit.

Az oroszok tényleg csak 6 hét múlva vonultak be Wizensitzbe, a főrabbi kijelentése után. Az oroszoknak fülébe jutottak a rabbi szavai és keresték is mindenfelé, de ő ekkor már Koszovba volt. A koszovi délszaki kuria akkor üres volt. A wizensitzi azonban az orosz megszállás miatt itt is csak nyolc hétig maradt. Ez idő alatt hatalmas zsidó tömegek lepték el a főrabbi udvarát. A nyolcadik szombat előtt a főrabbi és kísérete elhatározta, hogy a szombat kimenetele után újra elindul, hogy kikerülje az oroszok üldözését.

SZOMBATON KATONAI FEDEDEZET MELLETT, GYALOG A HADBÍRÓSÁG ELÉ

A szombati ebéd után, amidőn a wizensitzi a megszokott delutáni nyugvóra tért, váratlanul orosz patrucok érkeztek a koszovi udvarra. A patrucok beléptek abba a szobába, ahol a rabbi nyugodott. Azonban amidőn megpillantották az alvó arcát, az orosz katonák érthetetlen módon meghökkenetek és gyorsan birták maguk mögött az ajtót. Lábujjhegyük távoztak, a szomszédszobában lévő, a dédapától származó értékes ezüst szelencét még magukhoz vették.

(Folytatás a 11-ik oldalon.)

HETI GLOSSZÁK

A palesztinai zsidó kommunisták büne

Moszkva egészen más politikát folytat az utóbbi időben. Régebben, a világforradalom jelszavával üztek propagandát, de amióta Hitler ellenpólusa lett Moszkvának és távolkeleten Japán állig fegyveresen fenyegeti az orosz földet, a kommunizmus vezérei arra helyezik a fókuszot, hogy a 160 milliónyi országnak határain belül építse ki örök időkre az új társadalmi rendet és megszervezett szövetségi rendszerrel biztosítsa ott uralmát. A világforradalom eszméjéről — legalább kifelé — lemondott.

Ezzel szemben ez az Európában már általánossá vált tendencia Palesztinába még nem jutott el. Ugylátszik, az odakerült zsidó kommunisták, még a 8—10 év előtti ideológiában élnek és valami csodálatos zsidó önkínzással, a legnagyobb veszély napjaiban akarják világmegváltó eszméiket terjeszteni és zsidó testvéreik életét és vagyonát az arab huligánok martalékául dobni.

Mig egyrészt a palesztinai zsidóság eddig még soha nem tapasztalt egységgel lép fel az angol kormányzattal és arab tulajdosokkal szemben, addig a palesztinai kommunisták maguk alatt vágják a fát és a „destruktív“ szónak igazi interpretációját adják.

Ennek kétségtelen jelei a következők: A tel-avivi P. K. P. (Palesztinai Kommu-

nista Párt) május 4-én felhívást bocsátott ki, amelyben többek között a következőket írják: — Az arab tömegek éheznek és harci kedvük napról-napra nő. Szabadságukért harcolnak. A cionisták nemzeti otthonat akarnak felépíteni, de ebbe nem egyezhetnek bele az arab tömegek. Évszázadokig az övéké volt ez a föld, miért legyen ez most a zsidóké. (Igy irnak a zsidó kommunisták!) Nem fassiszta harc ez, ahogy az arabok harcát nevezik a zsidók, hanem az elnyomott arabság felszabadító harca. De létezik egy héber, arab és jiddis nyelven kiadott másik ilyen árusítás is. Ebben többek között ez áll: Világ proletárjai egyesüljétek! Munkások és diákok! Elvtársak!

— Felkelők özönlötték el az országot. Annak a gyűrűnek részesei, amely valamennyi arab országban létezik, hogy lerázza magáról az imperialista jármót. Most aratja a cionizmus annak a vetésnek eredményeit, amelyet az évek folyamán elvetett. A cionizmus az angol imperializmus támogatója. A cionizmus felelős a kiontott véreért. Ők igyekeztek a nemzeti gyűlölet magvát elhínteni. Most pedig azt kéri az angoloktól, hogy nyomja el a lázadást. A zsidó önvédelem, gyilkosságokhoz vezet. A zsidó fiatalok kötelessége fellázadni az angol imperializmus és annak szolgája a cionizmus ellen.

Nem hiába mondotta a cionista baloldali reprezentánsa: a Histadrut vezére Berl Katzenelson május 1-i beszédében, hogy a palesztinai zsidó kommunisták, az igazi „amalekiták“, akiknek szívből azt a sorsot is kívánja, mint volt az amalekitáknak. De nem is csoda a gyűlöletnek ez a hangja, amikor a zsidó martirok és a zsidó jisiv szenvedéseit arra használják fel, hogy

A Molnár és Moser kölniviz

Legtartósabb illat!

Üdítő hatás!

destruáljanak. A moszkvai „legfőbb“ kommunista irányítás már régen túlhaladtanak látja ezt a taktikai eszközt, ami ezerszeres bűn akkor, amikor tudjuk, hogy a német horogkereszt finanszírozza az arab mozgolódást és ezt zsidó kommunisták igyekeznek támogatni. Felfordult és fejetejére állított furcsa világ ez!...

Sándor Pál örökébe egy nem zsidót választottak

A magyarországi kereskedők legnagyobb érdekképviselője az Omke, új elnököt választott. Az új elnök Sesztina Jenő, debreceni kereskedő, az ottani kereskedelmi és iparkamara elnöke és a magyar felsőház tagja. Ezzel kapcsolatban az „Uj Kor“ című budapesti katolikus folyóirat cikket ír, amelyben többek között azt írja, hogy az Omke már régebben gondoskodott egy keresztény alelnökről, most elnöke is keresztény lett. Majd ezt írja szóról-szóra „A szél fúvásának iránya, az érdekképv-

Nem izzad a nyári hőségben

KATZ

Posztó áruház

Oradea, Strada Avram Iancu 1.

pehelykönnyű nyári szöveteiben

Buretfek, freskók, tropikalok, ruhavásznak nagyon olcsón

NAHUM SOKOLOW:

A chelemi magid a pokolról

Nahum Sokolow nemcsak mint kiváló zsidó politikus tette örök időkre maradandóvá nevét, hanem mint filozófus és író is. Írásai remekművek, amelyekből egy gyöngyszemet itt közlünk iránta való mélyesleges kegyeletünk egyik szerény jeléül.

A németországi tömegmozgalmak és a náci propaganda sikere kétségtelenül azoknak az új mágusoknak az eredménye, akik az emberek tömegeit meg tudják győzni mindenről, amiről éppen meg akarják győzni. De csak a tömegeket győzhetik meg, mert a tömegszuggeszióra feltétlenül szükség van. Egyénenként és egyenként nem lehetne őket meggyőzni. A tömegszuggesztió hatása alatt a hangos demagóg minden meggondolás nélkül bebeszélheti hallgatóinak — amint zsidóul mondani szokták — hogy egy tehén repült keresztül a háztetőn és a tömeg megrészesedve a szónok hangjától és szinte elvarázsolva az „elvtárs“ hazugságának az erejétől, kidülszti szeméit, feltekint az égre és szinte mutatja: „Nini, ott a háztetőn, ott repül a tehén, akár egy madár“.

Már a talmud is mondja, hogy az ajkák görbeségének nagy az ereje. Sokféle stílusa van a szájepidémia: térítő, üzletszerző, választási propaganda és hasonló jellegű szájművészet ismerünk. Nálunk zsidóknál a magidok (az orosz-litván zsidó hitszónokok jellegzetes típusa) a maguk sajátosságos éneklő szónoklataikkal külön stílust teremtettek. Emlékszem a chelemi magidra — áldott legyen az emléke — akit az ifjoncok, az u. n. maszkilok (felvilágosodottak) neveltségessé igyekeztek tenni. Chüchü-utellé-let csináltak belőle. Egyik szónoklatában a pokolról beszélt. Dante kiskutyája ahhoz képest, ahogy ő éneklő szavaival festette a pokol minden rémségét. „Talán nem hiszitek, hitangok, istentelenek, hogy tényleg van pokol?! — kiáltotta szónoklata közben — hát majd bebizonyítom, nektek... Ismertétek Mapucsket, a híres Avróhom Maput. Ő sem hitt a pokolban. Tudjátok, mi történt vele? — folytatta éneklő hangon a chelemi magid — amikor meglialt clóvették ezt a Mepucsket...“ — és tovább éneklte a magid és festette a poklot. „Nagyon nagy a pokol. Rabójszem! Olyan nagy, mint az egész világ. Millió üstöt fűtnek. Egész erdők égnek az üstök alatt... (Akkor még csak fával fűtöttek.) Megragadják szegény Mapucsket és bemártják egy ilyen üstbe és kivesszik és egy másik üstbe mártják...“ Így dramatizálta a tízes szónok a jelenetet és szinte utánozta a rémes hangokat, amelyeket a szegény áldozat hallatott a pokolban.

Végül pedig diadalittasan így kiáltott fel a magid: „Nos, bitangok, még mindig azt mondjátok, hogy nincsen pokol? Valami földöntúli csend borult az ódon beszéshamid-rásra, hallani lehetett a légy zümmögését. A hívek magukban befelé sirtak és jajgattak, a levegő izzó volt, akár a pokol hőmérsékleté. Amikor a magid lement a szószékről, egyik idősebb barátom, egy Istentől elrugaskodott maszkil, odalépett a magidhoz, kezét nyújtott neki ezekkel a szavakkal: „Sólem aléchem chelemi magid, már régen került Ön ki a pokolból?!“ Néhány jámbor zsidó, akik ott álltak a közelben agyonlincselte a maszkilt. Már mint zsidó módra lincseltek meg — néhány pont adtak neki, amelyekkel egész életén át büszkélkedett.

Valóban vakmerőség volt ez barátom részéről, mert a chelemi magid komolyan gondolta, amit mondott és nagyszerű szónok, valóságos zseni volt. Jó célokat szolgált. Ma, sajnos, inkább rossz ügyek szolgálatában található az ilyen szónokzseni. A tömeg mindig ugyanaz, hisz hagyja magát vezetni. A szájepidémia mindenkor uralkodik a tömegen.

Ne vegyétek rossznéven tőlem, ha most egy kis Tórá-t is bedobok ebbe a fecsegésbe. Nem modern, bizonyos derása ize van, de nem tehetek róla, szorosan hozzátartozik a szónoklás lélektanához. A Tóra elmeséli, hogy amikor az Uristen Mózes mesterünket a Fáraóhoz küldte, Mózes nem akart menni

seleti választásokat erősen befolyásolja, de meg kell mondani őszintén, innen a tulsó oldalról, hogy nem tudjuk belátni, miért ne lehetett volna Sándor Pál örökébe zsidót is választani? Az alapvető kérdések és a kereskedelmi érdekek védelme nem választási ügyeskedésen mulik.

Igy ír a katolikus lap. Nem tudjuk azonban, hogy mi történt volna, ha egy zsidót választanak meg elnöknek. Mondjuk az eddigi kiváló alelnökök egyikét, Magyar Bertalant. Akkor meg azt irhatták volna a lapok: „Nem tudtak találni egy magyart, hanem csak egy Magyart?” Az bizonyos, hogy ez tiszteletbeli állás és mint ilyen nem veszi el a „kenyeret” egy keresztény magyar polgártársától. Kevébb talán még inkább „gönnölnak” Magyarországon, mint egy fizetett állást.

Igazat kell adjunk azoknak a magyarországi zsidó sajtóhangoknak, amelyek azt mondják, inkább legyen Sesztina Jenő főrend és debreceni kereskedő az Emke elnöke és mellette elhelyezkedhetne néhány száz magyar zsidó fiatalember, a kenyérkereseti pályákon, minthogy tiszteletbeli állásokat még betölthessenek zsidók, de kenyérük ne legyen.

Mindenesetre érdekes, hogy a katolikus folyóirat Sándor Pál örökében egy zsidót is szívesen látott volna. Ha őszinte ez a néhány sor, akkor türelemről tesz tanúságot, ami annál jelentősebb, mert hiszen a mai közhangulat Magyarországon nem a legnagyobb türelemről tesz tanúságot.

Thomas gyarmatügyi miniszter ment és Ormsby Gore jött

Rendes körülmények között nem nagyon érdekli a kívülálló világot, hogy a nagy angol birodalomnak ki a gyarmatügyi minisztere. De a változott idők folyamán, hogy ma már főleg a zsidóságnak nem közömbös, hogy ki ül Londonban a gyarmatügyi miniszteri székben. Nem pedig azért, mert hiszen Palesztina ma a zsidóság érdeklődésének homlokterében áll és ami ott történik az a londoni gyarmatügyi miniszterium felügyelete alatt áll.

arra hivatkozván: „Én nem vagyok a szavak embere, nehézajku vagyok”. Erre az Uristen fivérét, Áront rendelte melléje, aki nagyszerű szónok volt és azt mondta: „Ő lesz Neked száj gyanánt.” Megboldogult rebem ezzel kapcsolatban egy nagyon súlyos kérdést vetett fel: „Hogy van az hogy mégis Mózes szólt a Fáraóhoz? — amint olvassuk. — És szólt Mózes, ime, én ki megyek tőled”. Miért ő beszélt, hiszen ott volt Áron, a kirendelt szónok? A válasz ez — mondotta az én mesterem, áldott legyen emléke: „Amikor az üzlet lényegére kerül a sor, a legnagyobb veszedelem, ha az ember mellett egy szónok áll, mert a szónok nagyon könnyen elszólhatja magát szónoki hevében. Ezért Mózes kezdett beszélni, ha nehezebbre esett, de mégis megtalálta a kérdés lényegét. Ebből a tanulság, hogy jobb a nehézajku, de tiszta és értelmes szó, mint a nagy szónok hatalmas szóarádata.”

A retorika kétségtelenül árnyoldala a mai politikai kulturának. A felületesség, a hatásvadászat, a reklám, mind-mind undorítóan szolgálják a demagóg hazugságokat. Bizonyos, hogy a retorika nemes törekvések és magasztos eszmék elterjedését is szolgálta, bizonyos, hogy az embert az állattól éppen az különbözteti meg, hogy az ember beszél is, de ha meggondoljuk, hogy mennyit használtak az igaz próféták és hogy mennyivel többet ártottak a hazug próféták, hogy mennyi igazság áradt szét a világon az igaz, becsületes filozófusok

Egy miniszter elment és jött egy másik. Ki volt J. H. Thomas? Egy rendkívüli karriert befutott államférfi. Egy angol, aki mint kifutó fiu kezdte, mint vasuti kocsimosó folytatta, majd mozdonyvezető lett és ezen keresztül a vasutasok szervezetének elnöke. Bizonyos, hogy kiváló egyéniség lehet, aki ilyen start után mint a világbirodalom gyarmatügyi minisztere lendült széduletes magasságokba. És most „kitorpte a nyakát”, ahogy népiesen mondják és meghozza egy narancshéjon. Ismerni kell az angol mentalitást ahhoz, hogy megérthessük mi történt. Thomas baráti körben elmondotta, hogy a tea vőmját emelni fogják. Erre két barátja és a fia biztosították magukat a Lloyds-nál a tea vőmjának emelése ellen. Mert hiszen Angliában még erre is lehet biztosításokat kötni. Az indiszkrécio kiderült és Thomasnak menni kellett. Megbukott. Amint a londoni lapok írják, 150 éve ilyen eset nem fordult elő a szigetország politikai életében.

Thomas 1935. novemberében vette át a gyarmatügyi miniszteri tárcát Malcolm MacDonaldtól. Már 1924-ben, amikor először gyarmatügyi miniszter volt MacDonald szocialista kormányában kijelentette, hogy Anglia kitart a Balfour deklaráció mellett. 1931-ben egy banketten bámulatának adott kifejezést dr Weizmann előtt a palesztinai munka teljesítmény fölött. A legutóbbi időkben sem mutatkozott a cionizmus ellenségének. Márciusban a Legislative Councilről tartott alsóházi beszédében sem mutatkozott rosszindulatának és a nyugtalanságok óta tett kijelentései sem voltak ellenségesek, sőt nyíltan a további bevándorlás mellett tört lándzsát.

Ki jött? Ormsby Gore jött, a konzervatív

párt tagja, aki eddig közmunkaügyi miniszter volt. Mit jelent személye? Lényegében a brit politikát az egész kormány együttesen jelenti, de nem egészen mindegy, hogy ki áll a gyarmatügyi reszort élén. Az ő neve már a világháború idején tünt fel még 1917-ben, amikor novemberben a zsidó katonák visszafoglalták Palesztinát a törököktől. Akkoriban különböző politikai alakulatok jöttek létre, többek között a Waad Hazirim, amely a nemzeti tanácsnak egy előfutárja volt. Ebben a történelmi jelentőségű szervben az angol kormány Ormsby Gore képviselte — aki akkor angol őrnagy volt. Összekötő tiszti szerepét játszotta és mindig objektíven, mindig a Balfour deklaráció szellemében. Akkor különösen értékes volt tevékenysége, mert a Palesztinában állomásozó katonai parancsnokság egyrésze arab-barát politikát folytatott. Ő volt az, aki ezt a tendenciát ellensúlyozta és Norman Bentwich őrnagyot, a zsidó legionárust nevezték ki országos ügyvivőnek és legfelsőbb bírónak.

Ormsby Gore volt, aki Weizmannnak annak idején összehozta Feysal emirrel, a későbbi egyiptomi arab vezérrel, azzal a céllal, hogy a zsidó-arab barátkozást elősegítse.

Ormsby Gore kinevezése nem hátrányos a zsidóságra. Ha nem is lesz jobb, mint elődje, de rosszabb semmi esetre sem.

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és brilliánt bármilyen mennyiségben

HERBST ékszerárúház

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

szavaiból és mennyivel ezerszer több hazugság, hamisság terjedt szét a megtévesztő megrészgítő demagóg szavakból, úgy meg fogjuk érteni a régi jó zsidó világ felfogását és kritikai érzékét, amely nagyon keveset tartott a szónokokról, az u. n. magidokról. A báljárser, a szónok nem nagy értéket jelentett. Akadt száz közül egy, nagytekintélyű, nagy tudású rabbi, aki ezen kiváló erényei mellett prófétai lélek is volt és a szónokláshoz is értett, mint mondjuk, egy Rabbi Lévi Jichak, a berdicsevi, vagy a dubnói magid, de általában a magid, a báljárser a zsidóknál olyan valaki volt, aki érdekelheti a tömeget, az asszonyokat, de aki nem feltétlenül szükséges. Nélküle is meg lehet a zsidó vallási élet. A tekintély központja a rabbi, a gaon, az ő nagy tőratudása, az ő nemes élete, éles esze. Mindezek a tulajdonságok szerzik meg számára a nép feltétlen hódolatát. Kit érdekel az, hogy például a vilnai gaonnak, vagy rabbi Jichok Elchanan Spektornak, vagy rabbi Jehosuele Kuttnernek volt-e szónoki képessége, vagy erős hangja? Ez a kérdés szóba jöhetett, amikor kántorról beszéltek! A gaon, a zsidó nagy férfi a maga egyéniségének a varázsával, a maga szellemiségével uralkodott. Előfordult, hogy a gaon nagy szónok is volt. Ez persze nem ártott, a siduch nem ment vissza, de nem ez volt a lényeg.

Emlékszem, egyszer böcher körünkben, a talmudi előadás közben „bebenéz-

tem” Rabbi Jonathan csodálatos derásakönyvébe, a „Jááros dövos” című műbe. Valóságos szellemi élvezet volt ezt olvasni. Egyszer rajtacsipett a mester. Megkaptam a porcióm! „Bál-dárser akarsz lenni — kérdezte — vagy pedig a szemichát, a rabbikepesítést akarod?! A Jááros dövosból ezt nem fogod megkapni.” És emellett tudni kell, hogy a „Jááros dövos” egy igen mély gondolatokkal telt könyv, amely csupa talmudi tudás és charifusz.

A chaszidizmus azután teljesen kihozta a divatból a szónoklást. A „rebbe”, a csodás rabbi, a modern írók fantáziájában tart csak beszédek. Valójában a rebbe sohasem tart beszédet. Csak mozog, integet, csupa titok, költészet, amely szívből jön.

Mennyi humor és micsoda jidís nyelv volt hallható egy-egy zsidó gyűlésen, az ember szinte minden tagjában érezte ennek a nyelvnek az áramlását, de a zsidók nem csináltak belőle nagy dolgot, amiként az olaszok sem csinálnak nagy dolgot az éneklésből — mindnyájan énekelnek.

Ezért, ha hallom, hogy itt vagy ott üresedésben van egy rabbiállás és a jelöltet „próbaszónoklatra” hívják és azon az alapon döntenek: ha jó nyelve van, jó, ha pedig nem, akkor nem jön létre a parti — úgy mindig bizonyos ricinusolajzít érzék. Hol van az egykori zsidó észnek legalább a maradványa! Szájepidémia minden vonalon. Szónok, szónok, szónok.

Blum — Hitler

Ha arra gondolunk, hogy Európa sorsa Németországnak Franciaországgal való viszonyától függ, akkor nem tudunk megsza- badulni attól a gondolattól, hogy a sorsnak micsoda ironiája, hogy Léon Blum lesz a franciák miniszterelnöke, amikor Németor- szágból Hitler áll a kormányruznál.

Bár Léon Blum miniszterelnöksége a francia parlamenti rendszernek természe- tes folyamánya, a zsidó miniszterelnök új térbe jutása francia zsidó körökben bizo- nyos nyugtalanságot keltett. Attól félnék, hogy a szélsőjobboldali ellenzék Blum zsidó mivoltával fog agitálni és a népfront elle- ni harc végeredményben a francia zsidó- ságra lesz hátrányos. A szélsőjobboldali sajtó már már ilyen értelemben működik és ez előreveti árnyékát a jövőnek és meg- világítja azt a helyzetet, amelyben a vi- lág zsidósága él.

A népfront győzelme folytán Blum mi- niszterelnöksége csaknem kétségtelen. Jules Sauerwein néhány nappal ezelőtt írott cik- kében megemlékszik arról, hogy hónapok- kal ezelőtt szó volt arról, hogy Sarraut he- lyett Georg Mandel, az ismert postaügyi mi- niszter legyen Franciaország miniszterelnö- ke. Ő azonban ezt nem vállalta, mert zsidó. Főleg a zsidók voltak azok, akik lebeszél- ték Mandelt arról, hogy ezekben a kritikus időkben egy zsidó álljon a francia köztár- saság kormányának élén. Mandel éppen e- miatt nem vállalta a kormányelnökséget. Most, amikor először felmerült a szociáld- emokraták vezérének kinevezése, Blum fel- kereste Sarraut miniszterelnököt és szintén ama aggodalmának adott kifejezést, hogy zsidó létére nem ajánlatos most a kormány élén állani, szemben Hitlerrel. Azt nem ír- ja meg Sauerwein, hogy Sarrautnak mi volt az álláspontja, ezzel szemben Blum később már nem találta összeférhetetlennek az ügyet és hajlandónak mutatkozott az elnök ség elfogadására. És Blum már programot is adott. Kiepiteni, megerősíteni és mind na- gyobbá tenni, Franciaország nagyságát — és harcolni Európa békéjéért. A francia sajtó a legszélsőbb jobboldalt kivéve, szimpa- tizál Blummal és programjával. Szublimált hangon írnak a lapok arról a rendkívül ké- nyes feladatról, amely Blum előtt áll, de elég rátermettnek is tartják azok megoldá- sára.

Blum — Hitler. Soha még a történelem nem állított két ilyen különböző embert nagy népek élére. Két antitézis. Hitler a kor látlan jogokkal rendelkező diktátor, aki a harcnak, az imperiálista célkitűzéseknek az embere, a zsidóság kérlelhetetlen ellensége. Léon Blum a szociális kiegyensúlyozás baj- noka, a béke rendíthetetlen híve, a zsidó, aki bizonyára legalább úgy gyűlöli Hitlert, a hogy Hitler gyűlöli a zsidókat. De az is bi- zonyos, hogy Blum meggyőződése az, amit barátai előtt nyíltan hangoztatott:

— Ami zsidósággal kapcsolatos ér- zelmeimet illeti, az jelen esetben magán- ügyem. Mint francia államférfi minden erőmmel a francia nép javáért vagyok, a- mellyel egész létem és lényem összeforrott.

A világ kétségtelenül varakozással re- vánt Blum miniszterelnöksége elé. Blum tudja milyen hallatlan felelősséget vállal magára akkor, amikor a mai rendkívül bo- nyolult és súlyos időkben a francia kor- mány élére áll. A sorsnak és a történelem forgandóságának milyen ironikus változata, a szocialista és zsidó Léon Blum áll szem- ben a világ egyik legnagyobb és legdemok- ratikusabb államának élén — Hitler Adolf- fal, a kérlelhetetlen zsidógyűlölővel és az európai háborúnak előkészítőjével.

A földön játszadozva

a gyermek bepiszkolja kezecskéit és arccskáját. Ezért mossad naponta többször a kellemesen illatosított „Schicht-Soap” szappannal, amely gyorsan és dúsán habzik, alaposan tisztít és fertőtleníti.

SCHICHT SOAP

AZ ŐN SZAPPAN

Freud professzor dicséretei és támadások középpontjában

Bonaparte hercegnő cikke Freud professzorról

A Francia zsidóság is nagy lelkesé- déssel ünnepelte Freud Zsigmond profesz- szornak nyolcvanadik születésnapját. A fran- cia zsidóság hivatalos lapjában a L'Univers Israelitében Bonaparte Mária hercegnő írt vezércikket a nagy tudósról. A cikk ezekkel a szavakkal végződik:

„Ez az öreg ember, a század egyik legnagyobb alakja. Dicsősége ő a zsidó fajnak, annak a fajnak, amelyet végtelen idők óta üldöznek, de amely nem veszítette el bátorságát és öntudatát, mert valamennyi en bármilyen fajhoz és valláshoz tartozunk is, büszkéek lehetünk arra, hogy egy ilyen embernek a kortársai vagyunk.”

Freud professzor meghatva köszönte meg a francia lapnak, Bonaparte hercegnő cikkét és ezeket írta:

„Az én drága barátnőm, Bonaparte Mária nagy örömet okozott nekem sorai- val. És engedjék meg, hogy leszögezzem itt zsidó hitvallásomat is.

— Az én életem munkája nemcsak a zsidóknak szól. A vallási kapcsolataim ősi hitünkkel már régen elhalványodtak. De bennem maradt a büszke érzés, hogy a zsi- dó közösséghez tartozom és épügy átérzem ennek az ellenséges korszaknak minden keserűségét, mint Önök. Mind a két fiam emigráns. Egyik Nizzában él, a másik Lon- donban. A könyveimet pedig elégették...”

Igy ír Freud, a nagy tudós, Bonaparte hercegnőnek.

PSZICHOANALIZIS BOSSZU A ZSIDÓSÁGÉRT?

„Die Pause” címen dr. Lugmayer pro- fesszor által kiadott folyóirat Freud profesz- szorról cikkezik, dr. Johann Sauter tollából.

Amikor az egész világ meghajol a nagy zsidó tudós nagysága előtt, akkor ez a hit- lerista felfogású „tudós” a következőképen kezdi cikkét: „A pszichoanalízis nem egyéb, mint variációja annak a témának, hogy le- het egy generációt az orránál fogva ve- zetni.” Majd később arról cikkeznek, hogy a pszichoanalízis miből „ered.” Freud írja, hogy gyermekkorában egy keresztény le- ütötte fejéről a sapkát és azt kiáltotta rá, hogy „zsidó le a járdáról.” Ezek az esemé- nyek a fiatal Freud „idegeire mentek” és hannibál: esküvel megfogadta, hogy a pszichoanalízissel fog bosszút állni a zsi- dónak.

Természetesen akárhogy is vélekedik valaki a pszichoanalízisről kétségtelen, hogy ilyen beállításban mégsem lehet fog- lalkozni a kérdéssel — ha csak valaki nem hitleri elveket vall.

Sportemberek figyelmébe!

Rakettek, tenniszlabdák, ping- pong és futball-cikkek. Legújabb fényképezőgépek és filmek és az összes

sport-cikkek

nagy választékban, kiváló minőség olcsó árakkal. Kaphatók:

LEONARDO

rádióüzlet, Oradea. Avram Iancu ucca.

A Szovjet női is kozmetikálnak...

Molotovnak, az orosz szovjetek elnökének zsidó felesége jiddis nyelven nyilatkozott származásáról

„Zalmen Aron Karp cipész volt az apám, anyámat Szurennek hívták és kenyeret árult a piacon“ -- Mit keresett Molotowné Amerikában?

A new-yorki „Der Tog“ című nagy amerikai jiddis lapban szenzációs interjú jelent meg a napokban, amelyet egy ismert amerikai zsidó újságíró folytatott Molotownak ott időző feleségével, aki az orosz kozmetikai tröszt megbízásából másodmagával üzleti tárgyalásokat folytat Amerikában.

A vendégek tiszteletére az amerikai orosz kereskedelmi kamara fogadó estélyt rendezett, amelyen mindenki részt vett, aki számít az amerikai üzleti és társadalmi életben. A nagy terem az utolsó helyig zsúfolt volt. Nagy zsongás és érdeklődés moraja futott végig a termen, amikor a két orosz asszony megjelent. Molotowné közep-termetű jó alaku asszony. Sápadt, kimondottan zsidó jellegű arca van, hegyes orra szénfekete haja és kék szeme.

— Azt hittem, hogy a körülmények folytán nem lesz szerencsém személyesen beszélni tudni az érdekes asszonnyal. De akkor észrevettem, hogy egy egyszerűen öltözött férfivel igen bizalmasan beszélget. Sikerkült megismerkedni ezzel az urral, akiről kiderült, hogy Sam Karpnak hívják és Bridgeport amerikai városból való és a híres asszony fivére.

Sikerült megismerkednem az ő révén Molotownéval és a következő kérdéseket tettem fel:

- Megengedi, hogy jiddistül beszéljek?
- *Hogyne a legnagyobb örömmel* — és Molotowné ajkán kedves mosoly jelent meg. — *De politikáról ne beszéljünk... Csak magamról és küldetésemről beszélhetek.*
- Hogyan lett Molotow felesége?
- *Apám egy nagyon szegény cipész volt Alexandrovskban, amely a jekaterinoslavi kormányzóságban van. Ugy hívták, hogy Salmen Aron Karp. Anyámat Szurennek hívták. Amikor meghalt apám, egyedül maradt anyám, egy csomó apró gyerekekkel. Nem volt más választás, mint egyedül kellett megkeresnie a kenyeret, mind a hat éhes szájra. Szakácsnő lett és főleg lakodalmas házakba járt sütni-főzni. Közben kenyeret sütött otthon és azután kijárt a piacra eladni azokat. Perlnek hívták otthon és segítették neki eladni a piacon a sült kenyeret.*

KITÖR A FORRADALOM

Amikor a forradalom kitör, én Perl Karp, a piaci árus asszony szegény leánya is aktív részt veszek benne. Tizenötévvvel ezelőtt résztvettem egy kommunista kongresszuson Moszkvában, ahol megismerkedtem férjemmel. Egyetlen leányom van, egy tizennégyéves, aki nem akart a világért sem velem jönni Amerikába, mert kijelentése szerint, ki nem állhatja a polgári rendet.

MI CÉLBÓL JÖTT ES MILYEN MEGBIZATÁSSAL NEW-YORKBA?

— A szovjetunio megbízásából jöttem, mint a szovjet kozmetikai trösztjének vezetője, azzal a céllal, hogy itt a kozmetikai ipar vezetőivel felvegyem a kapcsolatokat. Utamon elkísér Sapotsnikova asszony, aki a leningradi intézet vezetője.

— Természetesen — válaszolta — a mi

asszonyaink, akik minden ténen a magasabb célok felé törekcsenek, a kozmetikában sem akarnak elmaradni. Az orosz asszonyok is szépek akarnak lenni...

— Lehetséges-e a mai rendszerben, hogy minden asszonynak módjában legyen a szépségügyi szereket igénybevenni?

— Természetesen, csak az egyik többet, a másik kevesebbet.

Molotow asszony kísérője nem értette a jiddis beszédet, de azért érdeklődéssel figyelt. Az újságíró megkérdezte, hogy ő miért nem kozmetikálja magát, mire nevetve tolmácsolta a kérdést Molotow asszonynak.

— Mert nekünk nincs szükségünk nagyon kozmetikára — nekünk használ a leningradi levegő — s ezzel az érdekes interjú befejeződött.

Bor, nő és ének!

Ime három kellék, ami a férfi életét széppé teszi. De a nő nemcsak hogy megszépíti az életét, hanem alkot is életet! A testében egy komplikált életet létrehozó gépezet van elhelyezve és szervezetének minden egyes porcikája együtt rezeg ennek megnyilvánulásaival és szerves fejlődése az ováriális rendszer hibátlan működésétől függ.

Ez okból a nő sokkal érzékenyebb természetű, inkább ki van téve téves szenvedéseknek, miáltal roppant ingerlékennyé válik. A menstruáció idejében a petefészkek működése nemcsak hogy a rendszernél élénkebb, de kiválasztottszelekciója jelentékeny befolyást gyakorol a szervezetre. A menstruációs zavarok heves nyilalásokat okoznak az altestben, ugyszintén fejfájást, hányingert és hányásokat, úgyhogy a nő sokszor kénytelen az ágyat őrizni emiatt.

Utóbbi időkig, ha létezett is orvosság ezen kellemetlen betegség ellen, azonban az okot teljesen megszüntetni nem tudták. A „Menoklin“ amerikai gyógyszerrel sikerült megszüntetni az összes morbid jelenségeket, ezért örvend oly rendkívüli közkedveltségnek és mindinkább nélkülözhetetlenné válik a nő egészségének szempontjából.

A „Menoklin“ kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszertárában București Calea Victoriei 124. Vidékre megrendelhető 125 lei utánvét mellett.

Nahum Sokolow temetése

Lapunk ünnepi számában anyagtorlás miatt nem volt módunkban Nahum Sokolow temetéséről kellőleg megemlékezni. A nagy zsidó férfiú temetése rendkívül impozáns módon folyt le Londonban. Soha még ilyen nagyszabású zsidó temetés nem folyt még le a brit birodalom fővárosában. A gyászszertartás déli 12 órakor kezdődött az elhunyt házában, majd megindult a gyászmenet a Willesden temetőbe, ahol dr. J. H. Herz, az angol birodalom nagyrabbija tartott gyászbeszédet.

Herz, az angol birodalom nagyrabbija gyászbeszédében rámutatott arra, hogy két nyugati zsidó, Herzl és Nordau bocsájtották vizre a cionista mozgalom hajóját, míg két keleti zsidó: Sokolow és Weizman vezettek horgonyt a kikötőben. Az elhunyt életének műve döntő tényezője volt a zsidó idealizmus diadalának. Része lett Izrael örökkévalóságának és azoknak seregéhez tartozott, akiknek élete és műve Izraelnek egész nemzedékét inspirálta.

Az első gyászbeszédet a főrabbi után dr. Nahum Goldman tartotta, aki a Jewish Agency genfi követe, az angol és irországi cionista föderáció nevében Dav. J. K. Goldbloom fejezte ki a szervezetek mélységes gyászát.

A gyászszertartáson résztvett az angol kormány képviselője, a királyi ház követe, Lady Reading, Sir Herbert Samuel, Vladimir Jabotinsky, a revizionisták vezére és még számos zsidó közéleti férfiú.

Különösen megható volt, amikor dr. Chaim Weizman, aki repülőgépen érkezett Párisból, a nyitott sir előtt kaddist mondott a halott barát után a cionista mozgalom nevében.

Amikor a koporsót a kék-fehér zászlóval a sirba eresztették, Herz nagyrabbi volt az első, aki az első három lapát palesztinai földet a koporsóra hullatta.

— **Slesta Sanatorium Budapest, I. Ráth György-utca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legtekélyesebben felszerelt gyógyintézete. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urulogia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratorium. Elektrocardiograph (szívvizsgáló). Krogh-féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő) Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögöles park. — Olcsó árak!**

Legfinomabb

csemege sajt készítéséhez alkalmas

ארטה" כשר

tejoltó

kapható

Egger & Co gyárban, Cluj

A monostori főrabbi hechserével ellátva.

HACKMAYER férfiszabóság uridivat üzlet
Oradea, Bulv. Reg, Ferdinand 4. (Zárda épület)
a nyári szezon uridivat különlegességei beérkeztek

== HIREK ==

„Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Sziván 15 Juni 5.

Szombat: Sziván 16 Juni. 6. פ'ר ט

Heti szidra: בהעלותך

Heti haftóra: וני ושמח

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.05

gyertyagyújtás 8.15

Istentisztelet kezdete 8.25,

Szombat befejezése 9.20.

Irene Haránd:

Az antiszemita az emberiség kártevői

Irene Harand, az antiszemita ellen küzdő keresztény éharcos-nő tollából jelent meg az alanti érdekes közlemény, a zsidóellenes demagógia ellen

Csak gonosz és jó, tisztességes és becsületes embereket szabad megkülönböztetni. A becsületes zsidó sokkal közelebb áll hozzánk, mint a nemzsidó gonosztevő. Ezt minden embernek tudnia kell. Miért izgatnak tehát válogatás nélkül a zsidók ellen, nem tekintve azt, hogy jók-e vagy gonoszak, becsületesek-e vagy becstelének? Ha azonban azt hangoztatják az antiszemita, hogy a tisztességes zsidók ellen semmit sem akarnak tenni, úgy fölösleges az egész uszító hadjáratuk. Gonosz emberek ellen az államhatalomnak kell fellépni és nekünk is küzdeni kell ellenük, ahol csak lehet. Ha tehát a zsidók ellen uszító beszédek hallunk, tudnunk kell, hogy demagógokkal van dolgunk, olyan emberekkel, akik valamiképpen felelősek a nép nyomoráért, akár a rátermettség hiánya miatt, akár rosszakarat miatt.

— Az antiszemita szocializmusa — mondotta egyszer egy jelenlévő ember.

Én ezt a mondatot így változtatnám meg:

Az antiszemita, ha ügyesen inszenálják, hosszabb-rövidebb időre fölöslegessé teszi a szociális rendszabályokat.

A „frügelknabe a „forrongó néplélek” villámhárítójaul szolgál. Mózes, aki mintegy 3500 évvel ezelőtt kihirdette a tíz parancsolatot, zsidó volt, szintén közismert. Tehát a zsidó népnek köszönhetjük erkölcsünk alapját.

Amióta a zsidóknak megadták a szabadságot nagy szolgálatokat tettek az emberiségnek. Azokról a zsidókról, akik jó cselekedtek az emberiségnek, nem beszélnek az antiszemita. Az antiszemita mindig csak a gazdag zsidókról beszélnek, de a szegényekről nem, mintha kizárólag csak zsidó nagytőkések léteznének.

Bécsben 180 ezer zsidó lakik Majdnem 60 ezer zsidó van rászorulva a zsidó hitközség támogatására. A Leopoldstatban és a Brigittenauban lakó hitsorsosaim nézzék csak meg zsidó szomszédjaikat és látni fogják, mily nagy a nyomor a zsidók között. De az antiszemita csak a zsidó bankárt látják és a zsidó gyárost, nem pedig a házaló zsidót, nem a keresztény társával egyformán nyomorgó zsidó kisiparost és nem az állástalan alkalmazottat.

A zsidó orvosok munkájukkal és tudományos felfedezéseikkel az emberiség fejlődése terén hallhatatlan érdemeket szereztek. Elsősorban dr Paul Ehrlich zsidó orvostanárt említem. Évekig dolgozott ez az ember, hogy megtalálja a vérhajó gyógyszerét. 605 hasztalan kísérlet után sikerült felfedeznie a Salvarzant, amely a borzalmas betegség ellen az első hathatós gyógy-

szer. E munkában Ehrlich elvesztette az egészségét. De hatalmas lépéssel vitte előbbre a világot. Ehrlichről nem beszélnek az antiszemita. A második zsidó, aki az orvostudomány körül hallhatatlan érdemeket szerzett, Wassermann tanár, Wassermannig igen nehéz volt felismerni a vérbajt. Mindenki tudja, milyen nehéz volt a gonorrhoea gyógyítása. Zsidó volt aki felfedezte a korokozóját és így lehetővé tette a népbetegség gyógyítását. Ez az ember a zsidó Albert Meisser volt. De Meisserről szintén nem beszélnek az antiszemita. Az emberiség örök háláját érdemelte ki a zsidó Albert Fränkl tanár, aki felfedezte a tüdőgyulladás korokozóját. A zsidó Adam Politzer tanárnak köszönhetjük a fülbetegségek gyógyításának új eljárását. (Levegőbeufúvás a dobhártyaüregbe.) Könyvemben „Sein Kampf — Antwort an Hitler“ ötven zsidó tudóst soroltam föl, akik az orvostudomány terén kitűntek. Az emberiség eme jóttevőiről nem beszélnek Kuncshak Bichlmair és Kresse urak. Nekünk csak a gonosz zsidókról mesélnek de a zsidó tudósról, akik a népegészség ügyét szolgálták, egyetlen szóval sem emlékeznek meg.

Vajjon ki tudta közülünk, hogy a telefon feltalálója a zsidó Emil Berliner volt? Az antiszemita urak ugyancsak használják a telefont, de szidják a zsidó szellemet, amely az emberiséget megajándékozta a telefontalálással. Ugyanez az Emil Berliner a feltalálója a mikrofonnak és a gramofonlemeznek. Már 1875-ben, tehát jóval Daimler előtt, a zsidó Siegfried Markus találta föl az autót. Ha az antiszemita sietős az új autót használnak. Ha szidják a zsidót és alsóbbrendűnek minősítik, megfelelnek megemlékezni arról, hogy mi osztrákok emeltünk szobrot a Karlsplatzon a zsidó Siegfried Markusnak, amiért feltalálta a gyújtó-motort. Az antiszemita a romboló zsidó szellemről beszélnek, nem beszélnek arról, hogy a rádió csodás vívmányát ennek a zsidó szellemnek köszönhetjük. Ugyanis a zsidó Herz és Lieben találták föl a rádióerősítő csöveket, amelyek nélkül rádiót el sem lehet képzelni. De a rádiót szeretik használni az antiszemita, noha zsidó találmány. A kormányozható léghajó is a zsidó szellem kitermelése. Nem Zeppelin gróf, hanem a zsidó

Lehetetlen itt felsorolnom a sok zsidó költőt, író, művészt és tudóst, akik mérhetetlen szolgálatot tettek az emberiségnek. Vaskos kötetet lehetne megtölteni a nevükkel. Meggyőződésem, hogy az antiszemita az emberiség kártevői.

Az antiszemita állítások hazug voltának legerősebb bizonyítéka azonban a következő tény: A világon alig egy százalék a zsidóság. Majdnem kétegy milliárd ember között mindössze 16 millió a zsidó. Ismeretes, hogy minden évben a Nobel-díjjal tüntetik ki azokat a tudósokat, akik a tudomány valamely ágában egészen különös érdemeket szereztek. Az egész világon 170 Nobel-díjas van. A százalék-arány alapján mindössze közel két Nobel-díjas zsidónak kellene lenni. De husz zsidó tudós kapott Nobel-díjat. Ezzel csattanósabban nem lehet bizonyítani, hogy az antiszemita hazudnak és rágalmaznak, amikor a zsidó faj alacsonyrendűségéről beszélnek.

Borkövet

minden mennyiségben vásárolunk! Ajánlatokat mennyiség megjelölésével kér

Glück Henrik

cég borbizományos Siria, jud, Arad

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közzétesz a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

A legerősebb idegekkel bíró emberek...

az angolok és ez örökké ködös országuk éghajlata miatt van. De az angoloknak van a legellentállóbb gyomruk is. Hiszen a beefsteack az angol konyha alkotása és az angol nép egyik legkedveltebb étele. Tehát közvetlen kapcsolat áll fenn az idegrendszer és a gyomor kifogástalan működése között. Ebből a feltevésből kiindulva annak megállapítására jutottak, hogy az emésztőszerv megongálásának nagyon sok esetben ideges eredete van.

Ismerve az okot, megkísérelték most már, hogy a betegség gyógyszerére is ráakadjanak és így sikerült elérni a híres amerikai „Gastro D.” készítményt, amely szernek éppen az a tulajdonsága, hogy közvetlenül hat a vegetatív idegrendszerre, a gasztrikus kiválasztás szabályozójára.

Féért ez a legajánlatosabb gyógyszer gyomor- és bélzavaroknál, gyomorfekély, epe- és májbántalmaknál, idegesség és álmatlanság ellen.

„Gastro D.” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresi Calea Victoriei 124. Vidékre küldjük 130 lei utánvét mellett.

Kabát, komplé. és ruha divatszöveket a nagy választékban talál a hölgyközönség Kertész Sándor női-divatruházában, Piafa Regina Maria 1. Elismeri olcsó szolid szabott árak.

— Sokolow gyászhat Lengyelországban. Varsó. Nahum Sokolow halálával kapcsolatban a lengyelországi cionista szervezetek egy bizottságot neveztek ki, amely a gyászszertel kapcsolatos ünnepeket szervezi meg. Mindenekelőtt elhatározták egy gyászhat megtartását, amely május 26-án végződött. E hét alatt az ország minden részében gyászünnepségeket rendeztek, amelyekben a zsidó élet kitünőségei tartottak beszédeket. Beck lengyel külügyminiszter, a Jewish Agency londoni irodájának kondoláló táviratot küldött a lengyel kormány nevében. A lengyel népjóléti minisztérium pedig a Palesztina-hivatalnak küldött részvételtáviratot. A lengyel Pro Palesztina bizottság Sokolow leányának, dr Celina Sokolownak küldött részvételtáviratot, amelyet Lubomirsky herceg, mint elnök irt alá. Ebben a részvételtáviratban rámutatnak Sokolow kulturális és gazdasági érdemeire és reményüknek adnak kifejezést, hogy a lengyel nép és a Zsidó Otthon között szívélyes kapcsolatok fognak fennállani. Az ukrán nemzeti tanács és az ukrán képviselők klubja szintén kondoláltak a keletgalíciai cionista szervezetnek Sokolow halála alkalmából.

— Valódi maccózoknál hatszoros megerősítéssel 3 pár 100 lei GROSS FERENC harisnyagyárában Brasov, Str. Regele Carol 38. — (Udvarban).

— Roosevelt elnök szenzációs nyilatkozata a kisebbségek jogairól. New-York. Az United Palesztina Appeal az Astor szállodában ünnepi bankettet rendezett, amelyen Ickes államtitkár Roosevelt elnöknek üzenetét tolmácsolta: „— Roosevelt elnök megbízott, hogy Önöknek, mint a nemzet egyik legértékesebb részének üdvözlését tolmácsoljam és ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy addig nem lehet a népek közötti megértésről beszélni, amíg a kisebbségek, amelyek közöttük élnek, nincsenek jogaik maradéktalan birtokában. Az elnök ur általam jelenti ki Önöknek, akik egy kiváló fajnak képviselői, hogy szilárd meggyőződése szerint az Egyesült Államok határain belül mindenkor a népakarat megnyilvánulása értelmében hű végrehajtója leszek az egyenlőségnek és a népi jogoknak és feltételesen fog ügyelni arra, hogy az alkotmány szellemében, a polgárok legerősebbjei is teljes mértékben polgárjogaiknak birtokában legyenek.”

Rendkívül tontos minden nőre nézve...

hogya arca tiszta, fiatalos és üde legyen öröm a nő élete, ha a férfiak megbámulják, ugyanakkor szívesen veszik, ha nő társa szépsége miatt irigykedik rá. Mind ezt ma már elérheti Ön is, hölgyem, hogy ha krémek közül a Floreal-krémet használja. A Floreal 1. számú fényvédő krém a Floreal fényvédő puder alá nappalra az arcnak üde, fiatalos külsőt kölcsönöz és megakadályozza fényvédő tartalmánál fogva a szeplők kijövetelét.

A Floreal 2. számú krém éjszakai használatra szeplős, pattanásos, májfoltos arcnak a tökéletes rendbehozására szolgál, mely 10 napi használat után máris bámulatos eredményt biztosít.

A Floreal krém tégelyenként 40 lei, puder 30, 50, 90 lei. A Floreal cikkek főlerakata Pap Drogueria, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai szétküldés.

— **Megbüntetett merénylők.** Varsó. A czenochauai hadbíróóság két nemzeti demokratát egyenként 15—15 havi fegyházra ítélte, amiért bombát dobtak egy zsidó kereskedő üzletébe. Csak annak köszönhető aránylagos enyhe elítéltetésük, mivel a bomba nem robbant és így nem okozott sem vagyonban, sem emberéletben károkat. A sosnowitzki felsőbb bíróság elítélte az ottani nemzeti demokrata kör tagjait 10-től 100 zlotyig terjedő pénzbüntetésre, mivel azok résztvettek egy zsidóellenes bojkottmozgásban. — A vilnai bíróság Alfonz Panaisuk terroristát és agitátort, aki zsidóellenes kilengései miatt már egy évi börtönt kapott, most ujabban öt évre ítélte el. Kivüle még számos terroristát ítéltek el kisebb-nagyobb szabadságvesztésre.

— **Saját gyártmányu cipőt,** garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

— **Alpár Gitta énekel a budai zsidó hitközség ünnepén.** Budapestről jelentik: A budai zsidó hitközség az elmúlt vasárnap ünnepi hangversenyt rendezett, amelyen többek között Alpár Gitta, Herz Lili zongoraművész, Rejtő Gábor csellóművész, Beregi Oszkár is szerepeltek. Az ünnepélyt Alpár Ignác, Alpár Gitta bátyjának tiszteletére rendezték, aki tíz éve karmestere a budai nagytemplom kórusának.

... Mert rendszeresen használom a kellemesen illatosított Senlaslo (Szt. László) fertőtlenítő toalett-szappant

Patriotizmus

A kormány hivatalos lapjának, a bucuresti „Viitorul“-nak egyik legutóbbi számában olvasható a következő kitétel:

„— **Külellenségeink azzal a céllal dolgoznak, hogy országunk rendjét aláássák és ehez felhasználják az extrémistákat és terrorisztikus szervezeteket.** Minden idegennek és elidegenedettnek bankjegyek és fegyverek cirkulálnak, amelyeket külföldről hoznak be. Sztrájkokat inscenálnak — gyárakban és az egyetemeken — amelyeknek egy célja van: és ez az ok ellenségeink pénze, a cél pedig: az ország gyengítése. Senkisélem lelkesedik többé azért a tatár „patriotizmusért“, amely bármikor hajlandó kést döfni az ország testébe. Nem üresen kongó jelszavak, nem törvénytiszteletlenség és nem anarchikus tettek emelnek nagyra és erősítenek egy népet. Az ilyen események inkább elpusztítanak egy népet, különösen amikor egy országnak sok ellensége van.“

Igy ír a „Viitorul“. Nekünk nincs sok hozzátennivalónk. Mi már régen kiáltjuk, hogy a hordók tetején üzött hazafiság, csak ártalmát lehet egy országnak. Amint-hogy árthat az is, ha állandó nyugtalanságban élnek a dolgozó milliók, mert egy kis csoportnak fékevesztett vágyai támadnak az uralomra és ezt az indokolatlan vágyat külföldről pénzzel és egyebekkel támogatják. Ilyen veszedelmes jelszó az antiszemitizmus, mely a lelkiismeretlenek kezében olyan fegyver, amellyel a békeszerető és igazságos tömegek lelkét megmérgezik. A „Viitorul“ jól látja ami a kulissszak mögött leírázódik és remélhető, hogy a kormány ilyen szellemben fog dolgozni és jövőbeni programját megvalósítani.

Sirköavatás. Május hó 31-én, vasárnap délelőtt avatták Clujon Neuländer Dávidné sirkövet. Az ünnepségen Stern Ábrahám szefárd dajen méltatta a boldogult nagyszony érdemeit. Az avatáson a Chevra Bész Jakob imaegyesület is képviseltette magát, valamint a rokonság és az elhunyt tisztelői is nagy számban vettek részt. A sírnál a megboldogult egyetlen fia, Neuländer Ottó bőrgyári igazgató mondott Kadisch imát.

— **A zsidó világgongresszus és a kommunisták.** Páris. A napokban összeült Párisban a zsidó pártok konferenciája, a zsidó világgongresszus ügyében. Minden párt képviselve volt, még a zsidó kommunisták is. Érdekes volt a kommunista megbízott felszólalása. Azt a kívánságát terjesztette elő, hogy az angol-amerikai zsidó kongresszus határozatát, amely szerint a zsidó világgongresszuson kommunisták nem vehetnek részt, függeszték fel. Kérte továbbá azt is, hogy a palesztinai problémát ne vessék fel a világgongresszuson. Franckl ügyvéd, aki a Zsidó Állampárt franciaországi elnöke reflektált a felszólalásra. A kommunista párt tagadja a nemzetiségek létét és a zsidó vallás ellen a legélesebb harcot folytatja. Ezzel szemben amellet volna, hogy az orosz zsidóságot engedjék a kongresszusra, illetőleg engedjék meg, hogy megválaszthassák képviselőiket. Azután tiltakozik az ellen, hogy Palesztinát kikapcsolják a tárgyalásokból, mert a gáluti probléma szoros kapcsolatban van a palesztinai kérdéssel. A konferencia résztvevői csatlakoztak a felszólaló állásfoglalásához.

— **Házasság.** Hirsch Ilonka (Cluj) és Mózes Sándor (Alba Julia) május hó 31-én Clujon házasságot kötöttek.

— **Herschkovitsl Samu** Tg.-Lapusró Bucurestibe (Str. Emigratului 5.) költözött. Ha jól akar étkezni, keresse fel vendéglőjét. Pontos kiszolgálás. Éjjeli szállás is kapható. Síves pártfogást kér Herschkovitsl Samu.

Epilepsziában szenvedők

Végre föliedezték az ön betegségének is a gyógyszerét. Most végetértek már végre az eszméletlenségi rohamok, a rettenetes görcsös rángatózások. Azok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetetlenségnek tűnt, az ma megvalósult: az epilepsziás betegek 90—95 százaléka gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhide“ nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részében az orvosok által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhide“ kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide“ kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszertárában Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lej utánvét mellett küldjük.

AZ ARDEALI ZSIDÓSÁG legkedveltebb találkozóhelye Brasovban GOLDSTEIN Orth. Kóser étterme. Brasov, Str. Voevod Mihai 20. I. emelet.

— **Izsák Ferenc Baia-Mare,** jó hírnévnek örvendő orth. kóser vendéglőjét áthelyezte Reg. Ferdinand 15. szám alá. Elismert kitűnő konyhája a közönség legnagyobb meglepedését vitva ki. Utazók kedvenc találkozó helye. Szép, modern szobák.

— **Házasság.** Malek Mácsi (Sighet) és Kandel Chaim (Toplita) június hó 2-án tartották egybekelési ünnepélyüket.

Figyelmeztetés. Hias Ica Emigration Asociacion párisi központjától figyelmeztetés érkezett, melyben felhívja a figyelmet arra, hogy egy Ernst Büchler nevű, 1902-ben Berlinben született fiatalember jelentkezett Párisban, a beogradi Keren Hajjesod ajánlólevelével. Megalapították, hogy utlevelében javítások vannak és a KH. ajánlólevelét elkobozták tőle, mivel erős a gyanu, hogy az illető nem is zsidó és családi szándékai vannak. A Hias központja figyelmezteti a zsidóságot, hogy nevezett jelentkezése esetén ne támogassák, hanem utasítsák el, mert minden valószínűség szerint nem is zsidó, hanem árja származású.

— **Horogkeresztes ügynökök Jugoszláviában.** Jankovich munkaügyi miniszter Belgrádban éleshangu beszédet tartott azok ellen a német politikai ügynökök ellen, akik meg akarják bontani Jugoszlávia belső békéjét és polgárháborúra izgatnak a zsidók ellen. A miniszter kijelentette, hogy a kormány nem fogja tovább tűrni ezt a féktelen agitációt.

Băile FÉLIX
gyógyfürdő Oradea mellett
(Románia Pöstyénje)
49 Co hőfoku naponta 19 millió liter vizelet adó kénes, rádiumos hév víz forrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatású.

Ujonnan berendezett
iszapfürdők, iszappakolások, mórtürdők és mesterséges szénsavas fürdők, állandó orvosi felügyelet mellett.

I. oszt. teljes pensio
szálloda, fürdő és háromszori elsőrangú étkezés à la carte
Június, Szeptember hónapban 200 L. naponta Julius, Augusztus hónapban 260 L. naponta II. oszt. pensio napi 100—135 L. és gyermekek pensioja 12 évig napi 100 L.

Egész éven át nyitva!
Vasúti kedvezmény.
Külföldi szórakozások: Tennisz könyvtár, szabadfürdő!

Üzemenben a telavivi kikötő

Egy jugoszláviai hajó érkezett cement-rakománnyal Tel-Avivba. Az első zsák cementet a tel-avivi muzeumba vitték örök emlékiül. Az új kikötőbe, amelyet valószínűleg Dizengoff-kikötőnek neveznek majd el. Az első szállítmányt teherautóval vitték be a városba, ahol megállott Dizengoff háza előtt. Ott nagy tömeg állott és kitörő örömmel üdvözölték az első nagy szállítmányt, amely nem az arab terroristák fészkeiben Jaffában került partra, hanem a zsidó városba.

1600 zsidó tisztviselő és munkás kap kenyeret egész éven át. Egyrésztük már volt a jaffai kikötőben, tehát szakember, másokat pedig most angasztáltak.

A jaffai arabok kétségbe vannak esve. Elmentek Crosbie kerületi kormányzóhoz, akit arra kértek, hogy akadályozza meg a tel-avivi kikötő munkáját. A kormányzó nagyon okosan azt válaszolta: a tenger nem arab monopol, s ha sztrájkolnak, akkor lássák következményeit. A tel-avivi utcákon táblákat akasztottak ki: „A tel-avivi kikötő felé!” és egy ideiglenes barakot is építettek, amelyre angolul és héberül kiírták: „Tel-Aviv kikötő!” És jönnek sokan az ország minden részéből, hogy megnézzék az új és a világ első zsidó kikötőjét. Dizengoff betegágyából kelt fel, hogy megnézzé élete egyik főművét és Ruthenberg is odautazott, aki különben nem szerepel nyilvánosság előtt.

A munkások kijelentették, hogy eisz napi munkájukért nem kérnek fizetést. Az ideiglenes fa-molot a legrövidebb időn belül kiépítik 60 méternyire be a tengerbe, acélból és betomból.

Az új kikötőt a Jarkon folyó torkolatánál helyezték el, közvetlenül a stadion és a mintavásár épületei közelében. Ideális fekvése van, gazdasági szempontból. A tervek szerint évente 2000 hajó forgalomra számítanak. Az évi forgalmat 18—20 millió fontra. A világ első zsidó kikötője! Azt hittük volna még csak néhány évvel ezelőtt is, hogy ez csak álom lehet. És most valóság lett — a Herzl álmából is.

A revizionisták nem vesznek részt a zsidó világkongresszuson

A revizionisták intézőbizottsága elhatározta, hogy a genfi világkongresszuson nem vesznek részt, azzal az indoklással, hogy a választási rendszer nem eléggé demokratikus. Ehez a nyilatkozathoz a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága a következő hivatalos megjegyzést fűzi:

— A revizionisták ama megjegyzése, mely a választások antidemokratikus mivoltára vonatkozik, nem állja meg a helyét. Az Egyesült Államokban valamennyi párt s csoport megállapodott egy választási szisztémában, amely szerint indirekt választások lesznek lokális konferenciák által. Kelet és közép Európában választások lesznek. Ha egyes országok különböző pártjai azon vitatkoznak, hogy egységes listát állítsanak össze, ez nem jelenti azt, mintha a választás nem lenne elég demokratikus. A világ valamennyi államban, ahol demokratikus parlamenti fórum van érvényben előfordul és megengedett, hogy egyes pártok közös listát állítsanak össze. Vannak olyan országok is, ahol már léteznek demokratikus alapokon dolgozó egységes szervek, amelyek automaticamente meghatalmazottak arra, hogy képviseljék az illető ország zsidóságát hasonló esetekben. A revizionista világszervezet uniójának természetesen joga van részt venni, illetőleg részt nem venni a világkongresszuson, de nincs joga ahhoz, hogy a tiltakozást oly alapon motiválja, amely nem állja meg a helyét és állításával bizonyos szempontból ártalmára legyen ennek a nagy zsidó megmozdulásnak.

Jó tőkebefektetés

az a pár lej különbség, amellyel többet fizet, ha „TUNGSRAM“-izzólámpát vásárol. A „Tungsram“-izzólámpa kevés áramot fogyaszt és kitünő, egészséges fényt ad.

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPAVAL OLCSÓN VILÁGIT.

A volt zsidó frontarcosok világkongresszusa

A bécsi frontarcosok szervezetének felhívása a „Népünk” utján

A „Bund Jüdischer Frontsoldaten” június 29. és július 5-ike között világkongresszust tartanak Wienben. Mostanig bejelentették részvételüket amerikai, ausztráliai, angolai, francia, olasz lengyel és magyarországi volt zsidó frontarcosok.

Ebből az alkalomból lapunk szerkesztősége levelet kapott Wienből a szervezettől, amelyben arra kérnek bennünket, hogy lapunk utján hívják fel figyelmüket a romániai volt zsidó frontarcosokra, hogy ezt a kongresszust rövidesen megfartják Wienben és azon lehetőleg Romániából is vegyenek minél többet részt.

Ennek a kérésnek annál is inkább szívesen eleget tesz a „Népünk”, mivel a mai sulyos időkben, amikor a zsidóságot minden vonalon támadják, csak hasznára lehet az összefogás. Kétszeresen értékes ez

azok részéről, akik mint régi frontarcosok, ezerszer szembe néztek annak idején a halállal és most az élet nehéz és kiizdelmekkel teli harcterén folytatják békés de heroikus erőt követelő mindennapi kenyércukát. Valóban jellemelő lehet majd, amikor volt zsidó frontarcosok, akik egykor egymással szemben, vagy egymás mellett harcoltak, most békésen a zöld asztalhoz ülnek és megvitatják jelenlegi sorsukat és annak a minden oldalról támadott népnél sorsát, amelynek hűséges fia.

A „Népünk” szerkesztősége örömmel és készséggel támogatja felvilágosítással, tanáccsal mindazokat, akik a június 29. és július 5. között Wienben tartandó kongresszuson részt akarnak venni Romániából. (Felvilágosítással szolgál Josef Benedek Wien II. Grosse Spertgasse 2. II/15.

Palesztinában óriási károkat okozott a Phönix-ügy

A „Phönix” összeomlása óriási feltűnést és bizonyos körökben nagy konsternációt is keltett a palesztinai zsidóság körében. Ez annál is inkább érthető, mivel Palesztinában szakértők becslése szerint körülbelül 900.000 font értékű biztosítási állomány van a Phönixnek. De ezen felül felbecsülhetetlen összegű biztosítási összeg az, amelyet azzal a klauzulával kötöttek meg külföldön, hogy „Zahlbar in Palesztina”. Főleg nagyon sok németországi zsidó hagyott ingatlant Németországban, azzal a kötelezettséggel, hogy egy bizonyos életjáradékot fizet nekik a Phönix Palesztinában, vagy egy nagyobb összeget fizet nekik későbbi időpontban Palesztinában.

Ezért jelen pillanatban nem is lehet áttekinthető az a kárt, amelyet a „Phönix” összeomlása okozott. Amellett a palesztinai kormánynak nincsen állandó felügyelete a biztosítók fölött és ezért nincs is tartalékjuk az országban. Jelenleg nincs is több

megiogható vagyona a „Phönix”-nek Palesztinában, mint 700 font készpénz és egy a Jewish Agency ingatlanára adott 17.000 font kölcsön. Kérdéses még, hogy azok a külföldi kötvény tulajdosok, akiknek Palesztinában fizetendő kötvények vannak, beleegyeznek-e a „Phönix” fenti vagyonértékének lefoglalásába.

Palesztinában körülbelül 3000 kötvénybirtokos van, közöttük olyanok, akik az ugyanevezett népbiztosítást kötötték meg. Körülbelül 125.000 font prémiumbiztosítónak kellene lenni, amely azonban nincsen meg csak kis hányadában. 50—60.000 font deficitre van legalább kilátás. Megjegyzendő még, hogy a palesztinai „Phönix” jogi helyzete sem elég tiszta, mert mint az osztrák intézet fiókja van bejegyezve, viszont az osztrák kormány teljesen külön kezeli a palesztinai ügyeket, amelyek a cégnél is hasonlóképpen kezeltettek.

PALESZTINA

Keleten a helyzet változatlan?...

A „Népünk” eredeti palesztinai riportja

A palesztinai főköormányzó hivatal színtén kiad most hivatalos jelentéseket. Vanak napok, amikor büszkén jelenti, hogy: a mai nap csendben telt el. Akárcsak a világháború alatt, amikor a nagyvezérkar jelentette, „nyugaton a helyzet változatlan” és amiről Remarque oly megrázóan írta meg, hogy míg a vezérkar egy ilyen nyugodt napot jelentett, addig a fronton száz-halott volt, ezernyi gyermek lett árva és milliók szenvedtek betegen holtfáradtan a lövészárkokban.

A palesztinai főköormányzó jelenti: nyugaton van és közben bombák robbannak, házak és barakok égnek el, erdők gyuladnak ki, autók és vonatok utasaira köveket dobálnak, védtelen embereket orozva döfnek le gyilkokkal az „ellenséges hadsereg” előőrsei a sötét arcú burnuszos arabok — a zsidók mostohatestvérei...

Mi itt jól látjuk ezt, mi akik a „fronton” vagyunk. Ha csak egy egyszerű autót utat leírok, amelyet megtettünk, néhányan Tel-Avibtól Jeruzsálemig, ebben benne van az egész helyzet képe. Máskor úgy érezte magát az ember, mintha egy nagyváros nyugodt és forgalmas utvonalaán menne, hiszen olyan élénk volt a közlekedés a két nagy város között. Ma „élmény” egy ilyen autót. Tegnap még fegyveres örök kísérték az „Eged” autóbusszvállalat autót. Ma már ilyen kísérel nélkül indulunk el.

Első etap: Tel-Aviv és Jaffa között. Nem valami barátságos hely. Itt folyt le a gyilkosságok egyrésze. Az árokban egy üszkös kis autó romjai, ebben halt meg egy jeruzsálemi zsidó bankigazgató. Megborzadunk. Autóink tovább rohan. Jezsur nevű arab faluhoz érünk. Az út két oldalán nagyobb arab csoportok állnak, de most nyugodtak. Igaz, hogy fegyveres rendőrök állnak közöttük. De arab rendőrök és a tapasztalatok azt mutatják, hogy egy arab rendőr inkább arab, mint rendőr.

Ujabb állomás: a Béth Dazsani rendőr-állomás. Most nem motoznak. Máskor igen. Megnézik, hogy van-e a zsidóknál fegyver. Mert zsidóknak nem szabad fegyvert viselni. Zsidóknak még védekezni sem szabad...

Autóink rohan tovább. Mikve Izrael következik. Itt a mikvei zsidó földművesiskola. Nyolc tíu dolgozik a termés betakarításán. Máskor ketten dolgoznak együtt. Most nyolcan. Érthető okokból. Már nem bíznak az arab „proletár testvérekben.”

Most arab narancsosok következnek. Kifülnő bányahely arab orgyilkosok számára. Innen biztonságosan lehet rálőni az országot békés utasaira.

Szarafendi angol katonai tábor következik. Itt táboroznak kényelmes villanyvilágításos házakban az angol katonák. Akiket a zsidó lakosság adóiból táplálnak.

Ramleh város következik. Kimondottan arab fészek, de békés arabok lakják. Ma már azonban ezek sem megbízhatók. Az üzletek félig felnyitott rollókkal szolgálják ki vevőiket. Sztrájkolnak is, meg nem is.

Sok mindenre gondolunk itt, az autóbussz utasai. Olvassuk a héber lapok híreit. Az első oldalon: a kormány jelentése „a helyzet változatlan”. Másik oldalon részletek erről a „változatlanságról”. Egy zsidónak a lábába lőttek. Néhány autót megtámadtak. Egy vonatra rálőttek. Néhány házat felgyújtottak. Hallgattunk mindannyian, csak a szemek beszéltek.

Közben a hegyvidékhez érkezőnk. A softőr a legnagyobb sebességgel kapcsol. Itt veszedelmeket rejt magában a hegyoldal. Kitudja honnan érhet bennünket egy váratlan támadás. Egyik vallásos utasunk zsolnárokat mormol ajkai között.

A második számú vízvezeték állomás-hoz érünk, amely Jeruzsálemet vizet látja el. Itt arab és zsidó munkások állnak. Csodálkozással látják, hogy autóink Tel-Avibtól jön, mert most nagyon megcsappant a forgalom. Papíron és jelentésekben nyugalom van, de orgyilkosok hada mégis leskelődik az utak mentén.

Még egy nekilendülés, már a jeruzsálemi hegyek serpentinjét járjuk. Itt a híres moezai kanyarulat. Nyolcszoros kanyar. Itt nem mehetünk sebességgel. Egyik oldalon Kirjat-Anavim és a zsidó Mocza háza. A Kupat-Cholim szanatóriumnál megállunk és fejezzük egy utast.

Lent már látjuk a völgyben Jeruzsálem házait. De még átmegyünk Lijta arab falun. Ezek veszedelmesen vérengzők, már 1929-ben „kittettek magukért” az akkori zavargások alkalmából. Most csend honol az apró házak között. Ki tudja mit tervezgetnek benn a házakban?...

Már benn vagyunk Jeruzsálemben. Sok arab járkal az uccán. Itt is kíváncsi szemek nézik a tel-avivi autót. Máskor rá se néztek egyre. Hiszen szászámra jöttek mentek máskor. Most nem — bár „keleten a helyzet változatlan”.

Autóállomás. Jemeni zsidók gyermekei állnak ott, épen úgy mint máskor és megrohannak az autót a csomagokért. Épen úgy mint máskor. Itt semmi sem változott.

Semmi sem változott. Csak a szívekben fájdalom és a lelkekben néma dac. Palesztina, anno 5696...

Jochanan Zahavy. (Tel-Aviv)

OLASZ PÉNZZT KAPTAK AZ ARABOK. A Daily Herald jeruzsálemi tudósítója a jeruzsálemi olasz konzul minden cáfolata ellenére újabb bizonyítékokat sorol fel arra nézve, hogy az arab felkelésben olasz pénz is szerepet játszott. A lap megállapítja, hogy olasz helyről az utóbbi időben nagyobb összegek jutottak az arabokhoz, részben közvetlenül, részben szíriai közvetítéssel. A legutóbbi átutalás ötezer font volt. Megállapítást nyert, hogy három font napiját és teljes ellátást ígérték a beduinoknak, ha támadást intéznek a zsidók ellen Palesztinában.

Minden hónapban egy cionista irás!

Fizessen elő a Herzl könyvtár egész sorozatára! Az első szám a napokban jelenik meg a következő címmel:

Mi idézte elő az arab zavargásokat?

(A zsidók helyzete Palesztinában)
Írta: A. Weinsahl, Haifa.

Havonként 20 lei. Egy évre csak 200 lei. Megrendelhető a következő címen:

Diamant Elemér București
IV. Aleea Mantuleasa 9, Küldje be postautóiványon vagy 1205 sz. csekk-lapon a pénzt és postafordultával megkapja a Herzi könyvtár olcsó számát!

DIZENGOFFOT, TEL-AVIV ALAPÍTÓJÁT és főpolgármesterét a legutóbbi izgalmak nagybeteggé tették. Tel-Aviv városának alapítója és jelenlegi kiváló főpolgármestere, a 75 éves Dizengoff Meir hirtelen nagybeteg lett és a Hadassa-kórházba szállították, ahol a Németországból elszármazott Zondek professzor vérátömlesztést hajtott végre a nagybeteg polgármesteren. Dizengoff hirtelen betegségét azokra a nagyfokú izgalmakra vezetik vissza, amelyek a legutóbbi palesztinai eseményekkel kapcsolatban érték. Dizengoff polgármester állapota aggodalomra ad okot, mivel alig egy esztendeje, hogy nagy betegségéből felépült és akkor is csak vérátömlesztéssel sikerült megmenteni az életnek. A nagybeteg polgármester iránt világszerte általános a részvétel.

A NÁCIK ÉS AZ ARABOK. A Davar című héber napilap értesülése szerint a palesztinai legfőbb muzulmán tanács panaszkodott Berlinben, hogy a német náci-sajtó nem mindig az arabok érdekeinek megfelelően regisztrálja a palesztinai eseményeket. Berlinből azt az ígéretet kapták az arabok, hogy ezentúl gondoskodás fog történni arról, hogy a nemzeti szocialista sajtó palesztinai jelentéseiben szemelőt tartsa az arab érdekeket. Ebből a célból a náciik jrintkezésbe léptek a palesztinai arab agitátorokkal.

AZ AMERIKAI ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL RENDELKEZŐ PALESZTINAI ZSIDÓK VÉDELME. Loland B. Morris, az amerikai főkonzul Jeruzsálemben levelet írt az amerikai zsidók szervezetéhez, amelynek 600 tagja van, amelyben kéri, hogy a nyugtalanságokra való tekintettel kérszítsenek elő egy amerikai lobogót, amelyet szükség esetén kitűznek azokra az épületekre, amelyekben amerikai zsidók összegyűlnek. Ha általános felkelésre kerülne a sor — ami a változott körülmények folytán már nem következhet be — akkor a konzulátusnál gyülekezzenek az amerikai utlevéllel bíró zsidók, ahol teljes védelmet élveznének. Elővigyázatosságból az összes Jeruzsálemben lakó amerikai utlevéllel rendelkezők utlevél számát, lakását előjegyezte a főkonzul. Együttal jelezte azt is a főkonzul, hogy állandó kapcsolatban van a helyi hatóságokkal az amerikai állampolgárok vagyon és életbiztonságát illetőleg.

AZ ARAB DIÁKSÁG IS SZTRÁJKOL PALESZTINÁBAN. Palesztina csaknem valamennyi állami iskolájában diáksztrájk van. Kivételt képeznek azok a betlehemi, Beit-Jala-i és Ramallai iskolák, ahol túlnyomórészt keresztények a növendékek. A külföldi felügyelet alatt álló iskolák látogatottak, azonban gyérebbe, mint máskor. A jaffai sztrájkoló arab diákok határozatot hoztak, amelyben állást foglaltak a zsidó bevándorlás ellen, valamint az adósztrájk érdekében és angol, valamint zsidó származású áruk bojkottját is kimondták. Az arab diákság követeli ezen kívül, hogy szabadon tarthasson gyűléseket és résztvehessen demonstrációkon és hogy kiléphessenek az általános cserkész mozgalomból és különleges arab cserkész csapatot létesíthessenek.

1936 ÉV ELEJÉN 4615 zsidó iparvállalat működött Palesztinában 32.830 munkással. Az investált tőke 8.593.000 font. 1933. év közepétől 1935. év végéig, az iparvállalatok száma 34 százalékkal, a munkások száma 167 százalékkal és az investált tőkék 51 százalékkal emelkedtek.

)Folytatás a 2-ik oldalról.)

ték, de az udvaron, valószínűleg nem ismerve értékét, eldobták. Az udvaron azonban ott találták Chaim Mendelt és a wizensitzi számos hívét, akiket ünnepi öltözetükben, selyem kaftánban, félcipőben gyakorlat kísérték a 11 kilométer távolságra fekvő wizensitzbe, az orosz parancsnokság elé.

A hadbíróóság megkezdte a bekisértek azonnali kihallgatását, melynek során kiderült mindegyiknek ártatlansága és valamennyit azonnal szabadlábra helyezték. A wizensitzi udvar pedig szombat elmúltával utnak indulhatott...

ROMANIA SZABAD ÁTVONULÁST AD A WIZSNITZI REBBENEK

Az orosz hadvezetőség által rehabilitált wizensitzi rabbi család így katonai védelmet is kapott, sőt hogy bántódásuk ne essék katonai kíséret mellett indították őket utnak a román határ felé. A főrabbi Mihalenára izenetet küldött és az első hátszéllí román helyiség főrabbiáján és hitközségi elnökén keresztül kért a román kormánytól átvonulási engedélyt és hétfőn már meg is érkezett a hivatalos irás, amely az egész wizensitzi udvarnak, 67 kísérelő tagjával együtt megadta a Románián való átvonulásra az engedélyt. Pénteken Brasovban volt a wizensitzi. A magyar törparancsnokság azonban a katonai törvények értelmében nem akarta engedélyezni itt letelepülését és utasította, hogy haladéktalanul utazzon a menekülteknek kijelölt helyiségbe.

„MÉG HA FŐBE LŐNEK, AKKOR SEM ENGEDELMESEKEDEM“

Minthogy a főrabbi ellenkezett a parancsnak eleget tenni, a katonai hatóságok nyers erőszakkal feleltek. A főrabbi azonban, aki egyébként mindig a türelem mintaképe volt, állhatatos maradt és eltökélten jelentette ki: „Még ha főbe is lőnének, akkor sem engedelmeselek. Nem indulok el a szombat beálltakor, csak szombat kimenetele után megyek...”

A főrabbi erélyes és határozott magatartása meg is tette a hatást. Táviratoztak Budapestre és Perényi államtitkár intervenciójára, aki a főrabbinak odaadó híve volt, szabad választási jogot adtak a szent férfinak, hogy tetszése szerint jelölje ki azt a helyiséget, ahol le akar telepedni.

A választás Oradeára esett. Így lett Oradea a wizensitzi dinasztia székhelye és így indul ki innen a további zsidó történelmi fejlődés útjára...

A ruszinszkói országos iroda május hó 31-én Ungváron tartotta ez évi rendes közgyűlését Schönberger Hermann, az iroda elnöke és Fischgrund Sándor ügyvezető titkár vezetése mellett. A közgyűlésen 11 rabbi vett részt és a hitközségek képviselőiben 24 delegátus. A jelentésekből kitudt, hogy az Iroda a kezdett nehézségeit már leküzdötte. Tárgyalta a közgyűlés a pod-ruszi zsidóság szociális bajait. Több tízezerre tehető a zsidó koldusok száma, akik minden szociális gondozás híján járnak az országot. Az orsz. iroda statisztikát akar készíteni ezekről a szerencsétlenekről és országos szociális alapot akar létesíteni támogatásukra. A Machziké Hadasz név alatt megszervezik országosan a Talmud Tóra és jesiva intézményeket. Az egyesület célja a zsidó ifjúság vallásos nevelésének megszervezése lesz. Az orth. ruszinszkói iroda egyben határozatot hozott, hogy amennyiben június 15-ig nem jelentkeznek felvételre azok a hitközségek, melyek eddig ezt elmulasztották, úgy kizárja őket az ortodoxia kötelékéből. Ezen hitközségek között van a beregszászi. rahoi és viski.

KÖZÉLET

A bucurestii Filantropia zsidó temetőben a hősök ünnepélyén nagyszabású gyászistentiszteletet rendezett a hitközség. Már a kora reggeli órákban nagy tömegekben özönlött a bucurestii zsidóság, hogy részt vegyen az ünnepségeken. A gyászistentiszteletet a Korál-templom kórusa vezette be, majd Rubinski és Hoffmann főkántorok működtek közre rendkívül nagy hatással. Ezután Niemerover szenátor, országos grandrabbi mélyen megható gyászbeszéde következett, amelyet megilletődve hallgatott végig a nagyszámú közönség. Dr. Alperin, dr. Beck és dr. Halevy rabbik imákat mondottak a világháboruban elesett hősök emlékére, majd a hadügyminiszterium kiküldöttje hazafias beszédet intézett a tömeghez és kivezényelt diszszázadhoz, Végül Hoffmann Adolf főkántor gyászénekével ért véget az ünnepség. A gyászistentiszteleten résztvettek a hatóságok képviselői, valamint a főváros zsidóságának előkelőségei, így: Jacob Friedmann a Korál-templom részéről, Sigmund Birman a nagy hitközség részéről, Oskár Kaufmann, Lázár Marguies, Lázár Eckstein, dr. Misu Stern, Stern Leopold bankigazgató, I. L. Sternbach szentegyleti elnök és még számos más kiváló zsidó reprezentáns. Itt említjük meg hogy a Korál templomban Nahum Sokolow emlékére gyászistentiszteletet rendezett a bucuresti zsidóság, amelyen a főváros összes zsidó testületei képviseltették magukat.

Megválasztották az Aradi-i ortodox hitközség új előjáróságát. Arad. Az aradi-i ortodox zsidó hitközség tegnap délelőtti ülésén megválasztották a hitközség új vezetőjét, amely a következő: Elnök: Scharfstein Jakab, alelnök: Feinkuchen Izidor, elnök: Pollák Endre, pénztárnok: Wurzel Salamon, gazda: Irom Arnold, gondnokok: Teuerholz József, Strassburger Márton és Schleiffer Dávid. Az új előjáróság garancia arra nézve, hogy az új mikveh építkezéséhez a legrövidebb időn belül hozzáfognak.

Reghinben, Sevouth második napján Freund Izrael főrabbi a mazkir alkalmával megemlékezett az utóbbi időben elhunyt zsidó nagyságokról, különösen pedig Fuchs Benjamin zsl. oradeai főrabbról és a wizensitzi rebberől zsl. Kiemelte, hogy a wizensitzi rebbevel szemben a reghini hitközség maradandó hálára van kötelezve, mert annak idején egy nyíltlevelével nagyban hozzájárult a hitközség belbékéjének helyreállításában.

A sighetii Jung-Wizo kulturstélyt tartott, amelyen dr. Weisz Oszkár vendégelőadó tartott rövid összefoglaló előadást „Asz szimiláció, antiszemitizmus és cionizmus” címmel. Utána Perl Ibi ismertette érdekes előadásban Disraeli, a nagy zsidó államférfi életét és politikai pályafutását. A hallgatóság figyelemmel kísérte végig a két érdekes előadást.

A petrosanii Zsidó Nőegylet a közel-múltban két szépen látogatott teadélután rendezett, melynek kedves, meleg hangulata mellett anyagi szempontokból is meg volt az eredménye. A múlt héten Bornstein Mórné és Kratz Hermanné, most özv. Pick Samuné és Simon Lajosné töltötték be a házi-asszonyi tisztet s fáradoztak a nemes cél érdekében.

Sulfamyl puder csak

„EGGER“

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

A timisoarai Hadassa leánycsoport április 29-én tartotta meg rendes heti összejövetelét Werkner Babusnál, aki heti revüt tartott, majd dr. Fodor László Sándor folytatta sorozatos előadását, melynek e heti témáját az antiszemitizmus képezte. Az előadást hosszú vita követte. Rákövetkező héten, május 6-án dr. Fodor László Sándor sorozatos előadásának keretében az asszimilációt ismertette.

A sighetii Wizo közgyűlése. A Joint nagytermében élénk érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyűlését a sighetii Wizo. A közgyűlést dr. Danzig Samuné elnökön nyitotta meg. Megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Junger Lázárnéról, a Wizo nemrég elhunyt diszelőknőjéről, aki a modern zsidó asszony példaképe volt. Ezután a palesztinai zavar-gások áldozatairól emlékezett meg az elnök nő. Pollák Ferencné nívós referátumban ismerteti a csoport kulturális munkáját és a héber óvoda megvalósítására hívja fel a csoport tagjait. Taub Dezsóné precíz pénztári kimutatását szétosztja a tagok között, majd a maga észrevételeivel egészíti azt ki. Végül Izrael Dezsóné ellenőri jelentését adja elő. A közgyűlés a régi vezetőségnek újabb mandátumot ad. A vezetőség élén továbbra is dr. Danzig Samuné elnök, dr. Fried Abrahamné és Szigeti Márkusné alelnökök maradnak. A közgyűlés az elnökő buzditó szavaival emelkedett hangulatban nyert befejezést.

Felhívás az összes erdélyrészi Chevra Kadisa Egyesületekhez. Hivatkozással a Peszach ünnep előtti az országos Chevra Kadisa központ megalakítását célzó felhívásunkra tisztelettel fölkérjük mindazon társ egyesületeket, amelyek ezideig erre vonatkozó nyilatkozataikat még nem közölték velünk, hogy azt legkésőbb f. hó végéig hozzánk eljuttatni sziveskedjenek, hogy e miatt ne tőrjön halasztást ezen országos érdekű intézmény megalapítása. A clujii orth. Chevra Kadischa.

Az ungvári zsidó hitközségnek hosszas és céltudatos munka után sikerült a Hypotekna Banktól 900.000 csehkoronás szanalási kölcsönt szerezni. A rabbiválasztás, az építkezés céljaira felvett kölcsön, a gazdasági válság teljesen aláásták a hitközség anyagi helyzetét. Sikerült most alacsony amortizációs kölcsönrel a hitközség összes 3.400.000 koronát kitevő tartozását egy helyen összpontosítani a szárnyas-gabella lekötése mellett.

Szary Smokovec

Magas Tátra

Ótátra-Füred

Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIO

Elsőrendű ház, elő és utószézonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készséggel küld

Elő és utószézonban banketieket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Pensio
Szary Smokovec CSR telefon: 43.

Hétről-hétre

New-York. A „Hadassa“, amely az amerikai zsidó cionista nők világszervezete 15.000 dollárt utalt át Miss Henrietta Szold címére azzal a rendeltetéssel, hogy abból egy vallásos zsidó gyermekfarmot létesítsen. A kolónia: Kfar Noar Dati nevet fogja viselni és a Haifa melletti Kfar Chassidim mellett fog épülni. — Május 11-én meghalt az ismert Otto A. Rosalsky bíró, a Mount-Sinai kórházban. Fiorello H. La Guardia new-yorki polgármester elrendelte, hogy félárbcra eresszék a városi hivatalos épületeken a zászlókat. A rendőrség diszörséget fog állani a temetésen. — A zsidó iskolák részére a „Jewish Education Association“ egy Maimonides érmet veretett aranyból, ezüstből és bronzból és azokat a diákokat, akik kitüntették magukat, megajándékozták vele. 521 érmet adtak így ki, amelyek Maimonides képe van.

Varsó. Zamoschban J. L. Perc születési helyén óriási tűz ütött ki, amely sokszáz zsidó lakta házat a tűz martalékává tett. Többek között a XIV. századbéli zsinagóga is leégett. Kétezer zsidó vált hajléktalanná, 300-an megsebesültek, közöttük öten súlyosan. — A kongresszusi Lengyelország cionista vezetői elhatározták egy olyan szűkebb bizottság kiküldését, amely szoros kapcsolatban lesz a cionista világexecutívával. — Alexander Haftka, aki a lengyel belügyminiszterium kisebbségi osztályának vezetője, közelkeleti utazásra indul, amelyen valószínűleg meglátogatja Palesztinát is. — A prytikai per, amelyet már több ízben elhalasztottak, előreláthatóan június 2-án kerül tárgyalásra a radomi hadbírósa előtt. A bíróság elnöke Bobkovsky lesz, aki a hadbírósa elnöke. 356 tanút idéztek be, közöttük 86 zsidót. A vádlottak között 12 zsidó van. — A sechita törvény megjelent a hivatalos lapban. 1937. Január 1-én lép életbe. A végrehajtási utasítást augusztusban fogják kiadni. — Graudenzben ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el egy zsidó üzlet ellen. Emberéletben nem esett kár, ellenben anyagiakban súlyos károkat okozott a merénylet. — Otvockban letartóztattak néhány embert, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők voltak a tettesek azokban a merényletekben, amelyeket nemrégiben zsidó üzletek és házak ellen elkövettek. — A héber írók és újságírók elhatározták, hogy „Amudim“ néven irodalmi folyóiratot adnak ki. A szerkesztőség élén Jehuda Warsawiak áll. — A vilnai jiddis tudományos társaság Freud professzor tiszteletére ülést tartott.

3kell a kisbabának:
Gintőpor, krém, szappan

de az **Stöfen**
legyen!

Uj orth. kóser bodega nyílt Oradeán. a Piata Mihai Viteazul 7. szám alatt (Lichtmann & László mellett) ahol mindenféle felvágottak és tejes-neműek kaphatók. Cég tulajdonos Müller Kálmán.

Divatselyem különlegességek
burettek, kosztüm- és ruhavásznak
leszállított árakban
Kertész divatáruházban
Oradea, P. Reg. Maria 1.

Az Ardeali és Banati Orsz. Izr. Iroda kongresszusa Lugojon

Lugoj. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap és hétfőn Lugojon az Ardeali és Banati országos izr. központi iroda XII-ik országos kongresszusát. A kongresszus elnöki emelte dr Lenke Manó lugoji főrabbinak ünnepi jubileuma, akinek 43 éves papi és 30 éves lugoji főrabbinakénti működését ünnepelte az ardeali nyugati szertartású zsidóság. A főrabbit dr Schütz Henrick aradi hitk. elnök üdvözölte, majd pedig dr Deutsch Ernő brasovi főrabbi tartott a templomban nagyhatású ünnepi beszédet. A kongresszus megnyitása alkalmával, amelyet dr Adorján Armin elnök vezetett le, szintén meleg ünneplésben volt része a jubiláló lugoji főrabbinak. A kongresszuson Lax Salvator főtitkár évi jelentésének betérjesztése után köszönetet mond a vezetőségnek a hitközségek érdekében kifejtett működéséért. A kongresszus egy évi hatállyal elfogadta a hitoktatási terveket, melyeket a rabbiegyesület készített. Elhatározta egyidejűleg a zsidótárgyromán tankönyveknek a hitközség iskoláiban való bevezetését. A kiírt irodalmi pályázat első díjának nyertese Radó Ferenc Targu-Mures volt, ki ezzel a dr Vértesséle alapítvány kitüntetését kapta. A dr Eisler-féle alapítvány hittankönyvi pályanyertes műve: Vajda István Oradeáról.

A kongresszus ezután jóváhagyta az Iroda költségvetését és megválasztotta a következő tisztkart: Elnök: dr Adorján Armin, elnökhelyettes: dr Schütz Henrick (Arad), alelnökök: dr Kecskeméti Lipót, dr Löwy Ferenc (Tg.-Mures), Nyiri Jenő (Timisoara), dr Fischer József (Cluj), Elnöki tanács: dr Konrád Béla, dr Kabos Béla (Oradea), Senensie Béla (Tg.-Mures), dr Lenke Manó, dr Vágvölgyi Lajos (Arad) Princes Armin (Satu-Mare), Kántor Miksa (Brasov), dr Deutsch Ernő, Lakatos Aladár (Arad), dr Drechsler Miksa főrabbi, dr Rosenthal Mór (Timisoara) és dr Kirschner Arnold (Lugoj.)

A kongresszus távirati üdvözlét küldött a királyhoz és a kormányhoz. Este a lugoji hitközség banketten vendégelte meg illusztris vendégeit.

PALYAZATI HIRDETMEŒY

A romániai Keren Hajisuv központja, melynek székhelye Medias, alkalmas titkárt keres. A héber, román, német és magyar nyelvnek szóban és írásban való bírása alapfeltétel. Kizárólag szervezőképes, politikailag iskolázott egyének jöhetnek tekintetbe. Fényképes ajánlatok eddigi tevékenység megjelölésével Citron Benjáminhoz Medias küldendők.

— Felhívás. Duschinsky Mihály rákospalotai (Magyarország) főrabbi a következő közlésére kéri fel lapunkat: „Ez év április 11-én Weiner Gusztáv (Zische) nyolc nappal esküvője után megszökött feleségétől s állítólag Romániában tartózkodik. Személyleírása a következő: 166 cm. magas, 24 éves, gesztenyebarna haja, szőke körszakálla van. Héber neve: Eliezer Susman ben Ahron Dovid. Ha valaki tud róla, értesítse Duschinsky Mihály főrabbit, Rákospalota (Magyarország).“

Zsidó humor

SEVUOTI HUMOR PALESZTINÁBAN

Nem tudjuk, hogy van-e kedve a palesztinai zsidóságnak ebben az évben is humoros külön lapokat kiadni. A múlt évben megjelent egy „Akdomu“ című füzet, amelyből alábbi részleteket elevenítjük fel.

Magyarázatok Ruth könyvéhez:

„És ment egy ember a judeai Beth Lehemből lakni Moab mezejére...“

Ebből arra lehet következtetni, hogy akkor is laktak már zsidók Transjordániában.

„És jöttek Moab mezejére és ott mórdatok...“

Mutatja, hogy akkor még nem működött ott semmiféle arab bizottság (vagy a mai idöket tekintve véve, nem dolgoztak ott az arab sztrájkbizottságok és haurani terrorcsapatok.)

„És ime, Boaz jött Beth Lehemből és szólt az aratókhoz: Isten veletek.“

Ebből következik, hogy az akkori Boazok zsidó munkásokkal dolgoztatták, nem úgy mint a mai Boazok egyrésze, akik arab munkást foglalkoztatnak.

„Megparancsoltam az ifjaknak, hogy ne nyuljanak hozzád...“

Ugy látszik, hogy a szemrevaló nőkkel szemben akkor is szükség volt egy kis tilalomra, hogy viselkedjenek illedelmesen és ne tolokodjanak...

„...Hogy ne járj ifjakkal...“

Ez akkor is veszélyes lehetett.

„És visszamennének Juda országába.“

Boldog idök lehettek, mert ebből következik, hogy nem kellett csertifikát, beutazási engedély, vízum, csak szabadon bemehetnek...

„És zugott az egész város...“

Ugy látszik, hogy az akkori „szervezett munkások“ megtámadták a „betaristákat“, ahogy az ma is szokás.

MIÉRT...

A zsidókórházban két ember fekszik két egymásmelletti ágyban. Az egyik pájeszos szakállas zsidó, a második modern ember.

Azt kérdi egyszer a modern:

— Mondja, kérem, minek hordja magát azt a szakállt és pájeszt?

— Wie heisst minek. — hangzik a válasz — minek hordja a tábornok a vörös sárvot, hogy tudják, ki vagyok.

HANGJEGYEK ÉS BANKJEGYEK

Krozavicky, a varsói Tlomcka nagy zsidó nagógának világhírű főkantora, egy ízben Londonban töltötte az ünnepeket. Amikor visszatért Varsóba, megkérdezték, hogy milyen hatást tett rá a londoni vendégszerelés. „Varsói és londoni előimádkozásom között — válaszolta Krozavicky — alig van különbség. Itt Varsóban a hangjegyek szabják meg, hogyan énekeljek, Londonban pedig — a bankjegyek!...“

A ZSIDÓ GYERMEK

A gyermekek: itt akarták először megölni Izraelt. El akarták venni tőle gyermekeiket.

Először adókat és terheket vetettek ki rájuk. Nem használt.

Azután jött a robotmunka. Éjjel-nappal kövek és szenvedés. Nem használt.

Izrael csak nőtt és erősödött.

Akkor mondotta a Fáraó: El kell venni tőlük a gyermekeiket!

Jól látta, hogy így lehet megölni és megsemmisíteni ezt a népet: ha megfojtják a jövőjét és elveszik tőle gyermekeit.

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot. HERBST óra ékszeráruház Bulv. Reg. Ferdinand 3. Minden elfogadható árért valódi bőrridikülők ezeltől 250, most 100 lei, ezeltől 500, most 220 lei, ezeltől 800, most 300 lei, ezeltől 1000, most 400 lei.

TIP. PÁSZTOR, ORADEA.